

شنجایی با مقایسه منظر

باغ تمایزگر منظره ای از زیبایی ایده آل بشر است یاغ ها را نمی توان جدا از مردمی که آنها را ساخته اند
دقت است لذا باغ های زینتی و تفریحی هر دوره ای تمایزگر زیبایی ایده آل و روحی مردم آن دوره و اجتماع
خاص خود محسوب می شود یاغ سازی (باغیاتی در هر دوره تاریخ منعکس کننده وضع اقتصادی و سیاسی
و فرهنگی آن مردم بوده است)

در باغهای قبل از میلاد مسیح گیاهان از نظر مذهبی به کار برده می شدند اما در برخی دیگر از کسختهای
جهان فقط علاقه به گل و گیاهان باعث احداث باغ بود گاهی باغها برای نمایش قدرت و ثروت ساخته می
شدند و گاه منظره سازی برای زیباتر ساختن محوطه لطرف کسرها و ویلاها و مسکنتهای عمومی به کار
می رفت.

علاوه بر عوامل فرهنگی و اقتصادی و سیاسی عوامل جغرافیایی و بومی نیز در سبک و توسعه باغسازی موثر
بودند (لب و هوا و پستی و بلندی و جنس خاک از عوامل محدودکننده مردم و سبک باغسازی)

در تمدنهای اولیه علاوه بر مفهوم نمائین یاغ مزی و مفهوم خاصی نیز برای بعضی از گیاهان مانند زیتون
خلر و تخمیر و درخت مو قابل بودند

۱ توسعه باغسازی کهن

۲ توسعه باغسازی در قرون وسطی

۳ توسعه باغسازی در زمین رنسانس با سبک طراحی تا امروز

۴ خاور دور

مصر

قدیمی ترین شواهد باغسازی در ۲۲۰۰ سال پیش از میلاد مسیح در مصر به دست آمده است.

باغهای آنان به صورت محصور و در نظر گرفتن تشراف در آنها

استفاده از گیاهان معطر و گیاهان زینتی باهم

استفاده از گیاهان رونده بر آلاچیق ها و داربست ها برای پرورش مو

کاشت گیاهان گلدار در باغچه های متقارن و منظم

کاشت گیاهاتی چون رز و یاسمن و برگ نو در زمین و یا در گلدان

تعمیر باغها برای تفریح و پیشوایان مذهبی و لطرف معبد احداث می شد

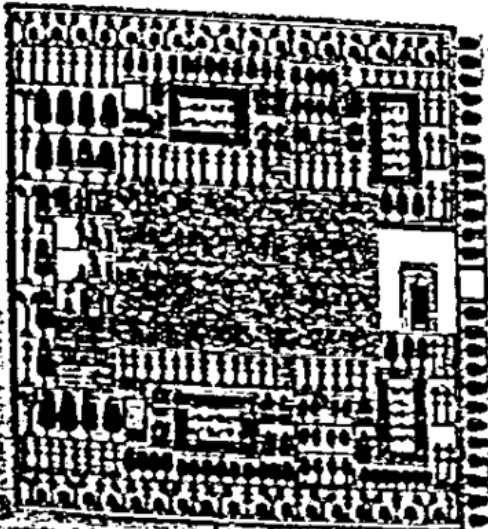
سیستم باغسازی مصر بر پایه کشاورزی بوده است و باغهای معروف زیتون داشته قد

و بزرگی اصلی باغهای مصری رعایت اصول کهن بنی است بر پایه فن محور سازی از درب ورودی محور

اصلی آغاز و به باغ قصر و حیاط کوچک و بزرگ می رسد

ایجاد داربست در این باغها مرسوم بوده است

مجسمه های تفریحی نیز در نقاط اصلی باغ استفاده می شده است

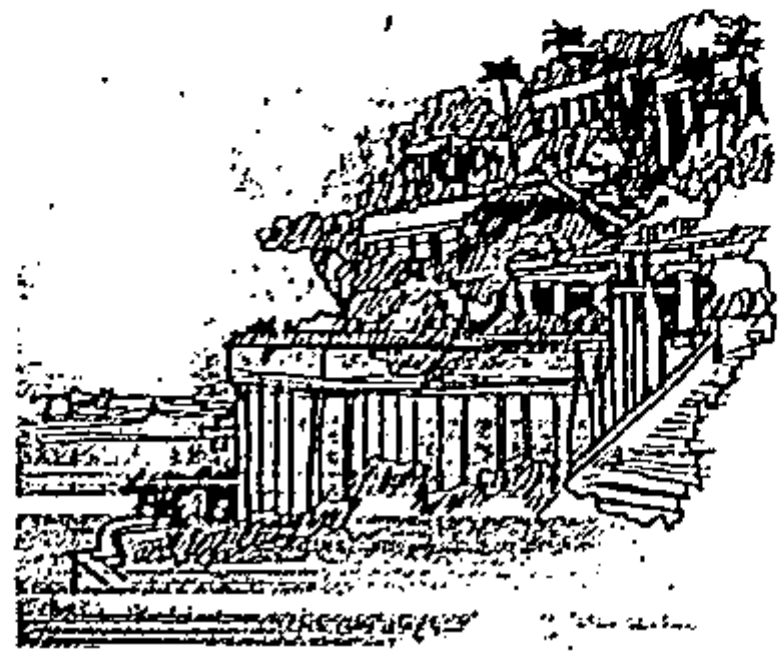

این باغها معمور یا تشکرک سلسله پاشاهان پرمی بودند

این باغها به صورت حرم ساخته می شدند بقیه های مصنوعی حائمی که سمت بویه آن مستطیل یا مربع بوده و بعد آن حدود ۱۳۵ تا ۴۷۰ بوده است

این حرم را آرایش بندی کرده بودند قصه های میان طبقات و تراسها از طریق پلکتهای عظیم

در هر تراس درختان و درختچه ها و گیاهان گلدار فراوان کشت نمودند تا باغ به شکل کوه پیر درخت در گذ

یونان

در یونان لویه باغهای قرن بسیار ساده که به محوطه های درختان مشر و سبزیکاری اختصاص داشت بعد از ۵۰۰ سال قبل از میلاد با تملک با سایر ملک باغهای قرن شبیه باغ تفریحی، پارسیان و مصریان ساخته شد

← این باغها دارای محوطه های بزرگ بود و امکاتی را برای کشت گیاهان شریومی که از سایر نقاط جهان وارد می شد

- * اولین باغهای عمومی یا پارکها در یونان احداث شدند
- * اغلب این پارکها محل تجمع فلاسفه و متفکران و دانشمندان بودند
- * این باغ سازی کهن در لاول مساحت و امیر قوری روم به نوج خود رسید
- * تأثیرات باغسازی یونان تا به امروز نیز ادامه یافته است

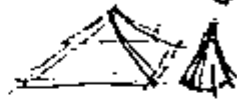
روم

در روم مانند سایر شهرهای امپراتوری روم باغهای زیبایی احداث شد تمام منقاری با گل و گیاه ترین شده و پارکهای تفریحی باغهای معلق و حیاط گل کاری شده شبیه باغ های یونانی بوده است

← وقتی روی زمین فضای به قدره کافی برای باغسازی نداشتند روی سقف منازل باغ می ساختند یکی از اختصاصات باغهای رومی در آن زمان باغچه های بود که آبیانه آن متر از سطح زمین بلندتر بودند (برای اصلاح زمینهای سنگلاخی)

← با رشد جمعیت و توسعه آن در حاشیه شهرها شروع به ویلا سازی کردند این ویلاها را با انواع مجسمه های زیبکی قبل استفاده مثل فرزه و مجسمه و انما تزئین می نمودند حتی قسمتهای مخصوص سبزیکاری را با در نظر گرفتن طرح کلی باغ احداث می کردند از جمله کاری که شیشه و سنگ های شفاف ساخته می شد توجه به کشت درختان و درختچه ها به علت نقص گیاهان

توجه به درختن کاج سرو پاپون برگ مو ورود زیتون
 ← هنر درس کردن یا شکل دادن به گیاهان در این زمان آغاز شد
 ← گیاهان دیمی را به شکل هرم و مخروط ویا گاهی به شکل حیوانات درس می دادند
 ← استفاده از منو نسترون و شمعدان در باغهای رومی

باغهای اروپا

بعد از قبول امپراتوری روم شروع دوباره باغسازی با کشت و کار راغبان آغاز شد
 در این دوران گلخانه‌ها چون رز که مسیحیان اولیه کاشت آنها را گناه می دانستند برای زینت کلیسا استفاده شد
 رابیه عاچه کشت و پرورش گیاهان درونی و گل های درختچه های زینتی پر دلختند (به مدت دو قرن)
 در قرن ۶ و ۱۰ دوباره هنر باغبانی فراموش شد.
 در قرن ۱۱ دوباره در رونق گرفتند و کاشت سبزیجات (مغز و طبعی) و گلها برای تزیین کلیسا و مقبره
 ها مرسوم شد

در قنهای آرون وسطی باغسازی و هنر سازی با ساخت باغچه های کوچکی در وسط قصرهای فرانسوی
 رایج شد این باغچه ها برای پذیرایی از ضیفها به کار برده شد
 گل کاری و بیسترهای کاشت یا در (کلان های درختن و درختچه های هرس شده) و دیوارهای پوشیده از
 (زلفهای رونده) مخصوص این سبک باغها بوده است

باغهای اسلامی اسپانیا

این سبک باغسازی هنوز در قصر آگرا که در قرن ۵ میلادی ساخته شد به چشم می خورد
 این قصر چهار باغچه دارد که به شکل باغهای شرفی بنا شده اند
 به دلیل تطبیق گرم اسپانیا از لیکیر و فولزه استفاده شده است
 فضای خارج قصرها و باغها اغلب به صورت مطبق بوده و از درختن ساین استفاده می شده است

باغ + آب و فواره -

آذوقه باغسازی در زمین رنسانس با صبر ظریفی تا امروز
 باجقی و باغسازی در دوران رنسانس به لوح نمود رسید

نه تنها سبکهای کهن و کلاسیک رومی و یونانی دوباره زنده شد، پیش های جدید نظیر گلزار باغسازی
 جهان نیز به وجود آمد
 و قنایا

در ایتالیا اغلب باغها را در رنسانس بنا می کردند تا تضاد کامل در مابین انوار و وجود داشته و در
 در این دوران فاصله و مقابله و بر سبکهای ادبیت خاص داشت

ساخت خانههای تزیینی و باغچه های گلکاری شده علاوه بر پارک قصرها اختراع و یافت

ساخت ویلا سازی در زمان رنسانس در ایتالیا اشکال یافت که در زمینهای مسطح، شاد در سواحلی مستر
 بود

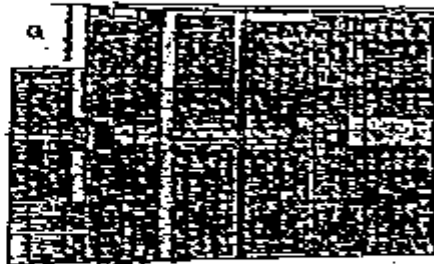
نویسنده: دکتر
 دکتر
 دکتر

این روش به راه کجا طبقه یا تراس تقسیم می کردند و دیوارهای سنگی برای دکورهای تراسها می ساختند
 اولین تراس تراس را که وردی باغ بود با نقش های پیچیده گل کاری می کردند در طبقه دوم یک آلاچیق یا چند
 اتاق برای برگزاری مهمانی بود طبقه سوم اغلب جنگلکاری می شد

استفاده از کنگره های سنگی و شمشادهاو مجسمه یا وسیله تزئینی بدون توجه به فرم طبیعی گیاه از ویژگی های
 این سبک باغسازی است

در اکثر باغها از بلکهای عظیم و زیبا برای مرتبط کردن تراسها استفاده می شد

اینگلیا و بلاد است

دشتال

مسئله زیبایی در باغ
 در باغ ایرانی
 بدون چشم

تفاوت باغ ایران و باغ ایتالیایی

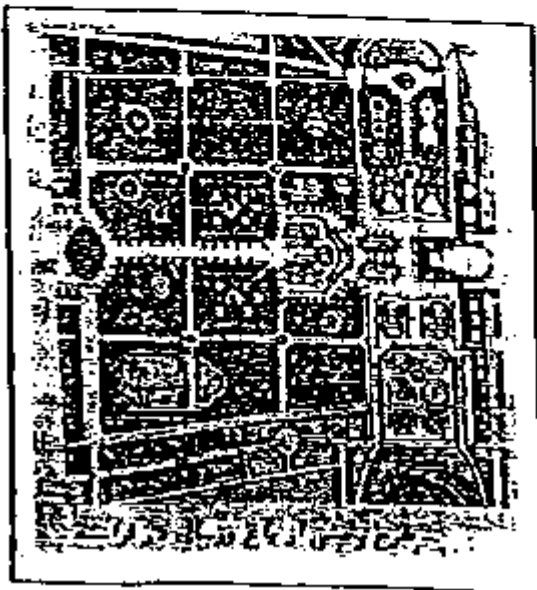
در باغ ایتالیایی قسمت جز باغ محسوب می شود اما باغ ایتالیایی به گونه ای است که ناظر گویی از منظر
 بیرونی به باغ نگاه می کند
 در باغ ایران

در اولین قرن ۱۶ خلاصه و اتمهای سبک باغسازی از ایتالیا به فرانسه برده شد
 فرانسوی ها حیاط قصرهای بزرگ خود را به وسیله دیوارهای بلند به سبک ایتالیایی ساختند
 با رواج رنسانس در قسمتی از قصر که تراسها استفاده می کردند زیباترین باغچه ها را احداث کردند
 درختان و درختچه ها را به شکل مختلف هرس می کردند و درختان را نزدیک به یکدیگر هرس می کردند و
 به شکل دیوار حیرت هرس می کردند

در این سبک در سطوح افقی عظیم یا اشکال هندسی بسیار پیچیده گل کاری و چمن کاری می کردند
 استفاده از راههای شیبی بسیار متداول بود

باغچه ها را در باغ ستاری فرانسوی پارک می گفتند که در آن گل می کاشتند
 در ایتالیایی قرن ۱۶ و ۱۷ که ساختن پارک رواج بود از نقوش مربع یا مستطیل استفاده می شد اما بعدها از

طرح های ملحنی تزئینی و زیبا استفاده شد
 معروفترین باغساز این دوره لئوپولد اوتو است
 معروفترین باغها باغ ورسای و باغ وولویکونت است
 باغ ورسای متعلق به لویی چهاردهم است

فرانسه کاخ ورسای

- باغهای طبیعی و سبک آزاد
- باغهای رسمی و هندسی
- باغهای رسمی و هندسی

در قرن دوره باغ سازی تکلیف مشابه باغهای ایتالیا و فرانس بود

باغها مستطیل شکل و با حصار بودند گیاهان منظم و غیر منظم در آنها کاشته می شد گلهای فصلی را به

شکل هندسی زیبا کاشته و اطراف آن را شمشاد خرمس می کردند

- باغهای طبیعی و سبک آزاد

شروع این سبک در قرن ۱۸ بود

اولین طرحان سبک آزاد طبیعی سعی داشتند مناظری را که بر تابلو های نقشی مشاهده نموده بزمسازي

نمایند

این سبک معاصر با دوران رومانتیسم است لذا طبیعت گرایی در همه اجزاء هنر دیده می یابد

معماری ریفرن اولین طراح این سبک باغ نامید

سبک شناخته شده تکلیف مخلوطی از سبک آزاد تکلیف و سبک باغ های خلور دور بوده است

خلور دور

در چین در ۲۵۰۰ سال قبل از میلاد مسیح باغسازی برای پرورش گیاهان دارویی صورت می گرفت

در ۲۰۰ سال قبل از میلاد مسیح باغسازی برای ایجاد شکل گاه ساخته می شد

منحرف نقش زیبایی در باغسازی چین و ژاپن داشت

بودیم در چین باغها را به سبکهای طبیعی و فرم های آزاد راهنمایی کرد که در واقع تقلیدی از طبیعت

بوده و به ساخت بیفته زارها و تپه های زیبا می پرداخت

در چین ساختن باغهای سنگی اهمیت ویژه دارد

در وقت منظره طبیعی می ساخت که در مقیاس کوچکتر شکل گرفته بود

مبانی بودیم این باغها را به ژاپن بردند اختلاف بودیم و مینتو در ژاپن باغهای جدیدی را به وجود

آورد

دوره های اولیه باغهای ژاپنی تنها از یک آبگیر و جزیره کوچک تشکیل شده بود

در دوران اولیه باغسازی ژاپنی ابتدا سنگها و حیوانات طبیعی پایه اولیه سبک این باغها به شمار می آمد

بعاب معاصر ترین توجه بیشتری شد و باغها برای تقلید عموم مورد استفاده قرار گرفت

"هنر بونزایی" یعنی کشت و پرورش درختان در گلدان که نوعی هنر مینیاتوری است از مفاهیم باغهای

ژاپنی است

باغسازی در معابد زن در ژاپن بسیار مورد توجه است

در این باغها بستر خشک رونق گرفته و نشان می دهد که از تخته سنگ و شن و ظرف سنگ به قدره های

مختلف و چند درخت و درختچه تشکیل یافته است

مختصر باغهای چینی و ژاپنی

۱ سنگ

در حدائق باغهای چینی و ژاپنی سنگها مهمترین نقش را دارند

ظواهر و فرم سنگها دارای اهمیت ویژه ای است میلا سنگهای صودی برای نمایش ارتفاع و کوه و صخر

به کار برده می شوند

سنگ کوتاه و گرد نمایش تپه های صاف هستند

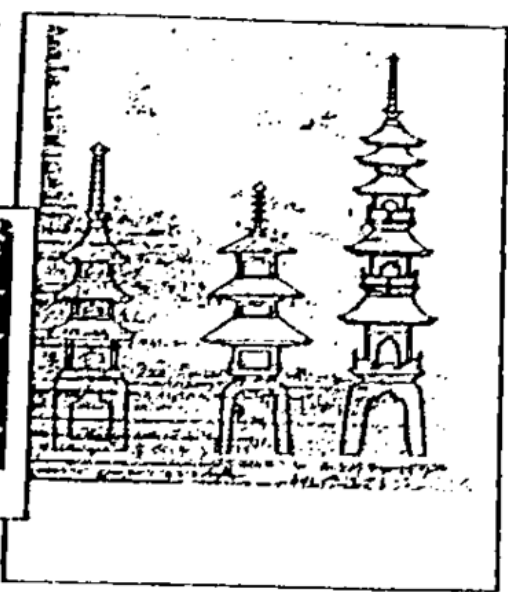
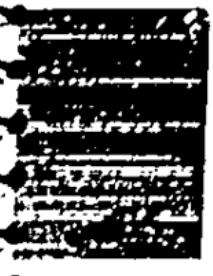
طراحان باغ رویان جی منظره یک رونقده خشک را معین می کنند که از فرم سنگهای بزرگ برای

نمایش صخره ها و از شن های گرد برای پوشانیدن بستر رونقده استفاده شده است

شن های بستر رونقده توسط چنگک شکل داده می شوند تا نهالها را مسیر و جریان آب رونقده برانند

بیشتری

باغ
باشد اما

۳ گناه
از گیاهتی استفاده می شود که درای ثبات
باشند

۴ عنصر عناصر
هر چند که در باغ ژاپنی سعی شده است که این
نماینگر طبیعت بوده و در آن همه چیز طبیعی
عناصر تقسیم سازی چون فاتوس پلگودا و پل
در باغ ژاپنی وجود دارند

پلگودا
فاتوسهای چند طبقه هستند که بر فراز کوهها و
بلندی قرار می گیرند تا مسافتی را روشن کنند

شناسی با مفاهیم و اصولی از منظر
تفاوت منظره سازی و باغیاری

باغ به معنای نادیده ای محصور و مخصوص کشت گیاهان است
منظره سازی به معنای شکل دادن به فرم زمین به کار می رود. (اغتر آن از زره ای است که از آن شکل و
فرم زمین را موضوع نقاشی های خود قرار دادند)

تعریف معماری منظر:
معماری منظر حرفه ای از چگونگی هنر است که به ایجاد چوئی و ذهن انضا می پردازد
و موضوع طراحی منظر طراحی فضای بیرونی است

* اهداف معماری منظر

زیبا سازی محیط
هویت بخشی به مکان و ایجاد حس مکان
پاسخ گویی به عملکردها (مثل خواب سازی و ایجاد ایمنی و امنیت)
طراحی تجربه عمومی public realm

منشا معماری منظر

معماری منظر از میل به طبیعت و ساخت طبیعت اغتر گشته است

تعریف منظر

پدیده ای است که در آن توجه به محیط با هدف مطلوب ساختن فضای بیرونی و درونی، فشار ادراکی، حس
و هوشمند و ذی روح می سازد
منظر پدیده ای هویا است که محصول تعامل انسان با محیط و ذهن با این است
+ لذا منظر پدیده ای چوئی - ذهنی است
+ توجه به چشم لذا از مهمترین عناصر در طراحی منظر است

خصوصیات معماری منظر

توجه به خصوصیات پیش از مقولات در معماری منظر
توجه به دانش های گیاه شناسی، آب شناسی، زیست موری، لارژی زمین شناسی، علوم انسانی، مردم شناسی، تاریخی
و معماری و طراحی شهری.

اصول برای خواندن محیط و منظر

- اصل محیط و منظر به عنوان کلید شناخت فرهنگ
- اصل وحدت فرهنگی و برابری محیط و منظر
- اصل عناصر مصولی
- اصل تاریخی
- اصل جغرافیایی (مردم شناسی)
- اصل نظارت محیطی
- اصل ایهام محیط و منظر

تفسیر محیط و منظر

محیط و منظر به عنوان طبیعت

در این دیدگاه برای طبیعت نقش غالب و اصلی و برای قسمتها نقش فرعی قابل می شود. این دیدگاه دیدگاهی ریافتیک و فلسفی است که در جنبش رمانتیسم قرن ۱۸ به لوج خود رسید. این دیدگاه بر قدر حنظ منابع طبیعی بوده و اعتقاد به حفظ طبیعت دارد. طرفداری که این نقش را پذیرفته اند معتبرین ارزش اجتماعی خود را "محافظت از طبیعت" و پرورش و پاسداری محیط زیست می دانند.

محیط و منظر به عنوان زیستگاه

در این دیدگاه محیط و منظر جگه ای برای بشر است. در این دیدگاه مردم در حال کفر بر روی زمین هستند آن را اصلاح می کنند تا بتواند آن را افزایش می دهند و آن را به عنوان سرمایه و منبع درآمد تصریف می کنند به طور خلاصه مردم در حال اعلی و رلم کردن زمین هستند.

محیط و منظر به عنوان محصول طبیعی

در این دیدگاه به طبیعت به عنوان چیزی که توسط انسان خلق شده می نگرد. دارندگان این دیدگاه آثار انسان را در هر کجا می بینند. در نظر آنان محیط و منظر طبیعی به اندازه صحنه ای اهمیت دارد که بر نمایش فرهنگی اجرا و ضبط شود. در این جا دیگر طبیعت وجود ندارد و کل محیط و منظر توسط بشر ساخته شده است.

محیط و منظر به عنوان سیستم

این دیدگاه جامع محیط و منظر را سیستمی می داند که از زیر سیستمهای وابسته به یکدیگر تشکیل شده است. در این تفکر قسمتها و طبیعت تجلی یک کلیت سیستمیک هستند. سیستم محیط و منظر و زیر سیستمهای آنان برای سلامتی انسان و محیط زیست باید به درستی درک شده و سازمان پیدا کنند.

در این دیدگاه عناصر خود چیزی نیستند بلکه بخشی از سیستم مرکب هستند. طراحان این ایده روش "مدیریت سیستم" را برای طراحی بر می گیرند.

محیط و منظر به عنوان یک مصالحه

در این محیط و منظر به عنوان وضیعتی نگریسته می شود که نیاز به اصلاح دارد. تخریب لایه ازن، جوای گوادم، جرایم شهری، محله های مسکونی متروکه و متروبه، آلودگی محیط زیست همگی جز مسائل شهری به شمار می آیند. این دیدگاه دیدگاهی را در بر دارد. احترام به طبیعت و پذیرش محیط به عنوان زیستگاه حاصلیت به طبیعت مانند محصولی مصنوعی و پاسخگویی به طبیعت به شکل یک سیستم.

محیط و منظر به عنوان ثروت

این دیدگاه بر این تصور استوار است که مردم "ملاک" زمین هستند.

در اینجا مهمترین ارزش همان ارزش اقتصادی آن است و سایر ارزشها به مکان مربوطه افزای زمین در
درجه دوم فرود دارند
محیط و منظر به عنوان اولی
در دیدگاه محیط و منظر افرادی از ارزشها، بر مفاصل زمینها و ارزشهای دیگر، هر چنانکه است
طرفدار این دیدگاه متوجه به بزرگوارین و رزمگانه از معنی مربوط به مجموع آثارهای آن هر چنانکه و
ظننه زید بلایی و خودشناسی آن می باشد

محیط و منظر به عنوان ترویج
در این دیدگاه محیط و منظر بران کننده ترویج فعالیتها، دارایی و انسان در مکانی خاص است که مانند
تلاطمه جامعی با توجه به ترتیب زمان نگاشته می شود
عناصر محیط و منظر در پس زمینه ترویجی دارای معنی بوده و بران کننده عواملی هستند که باعث بران این
عناصر می شوند
لگوهایی سکونت فرم شهر، سبک معماری، جزئیات سازه و سایر ویژگیهای بارانی برای تعیین قدمت عناصر
و ارتباط آنها با ترتیب زمانی به کار می روند

محیط و منظر به عنوان مکان
در این دیدگاه محیط و منظر تجربه ای حسی است
این دیدگاهی پدیده شناختی است که به جای توجه به عناصر محیط و منظر، همه آنها را با هم در نظر می
گیرد تا احساس کلی را بیان کنند
این دیدگاه در درجه اول دیدگاهی بصری و فضایی است اما همه داده های حسی از جمله صدا و بو و ویژگی
های وابسته به حس لامسه را نیز مورد نظر قرار می دهد و به احساس و سبک و فضای روحی مکان و پر
مخی بودن ساختار ذهنی و تداعی معنی که ایجاد می کند و توجیهی آن برای اینکه بعد از منظرها بخاطر بیاید
توجه دارد
طرفداران این دیدگاه فرد و محیط اطرافش موجودی واحد و تفکیک نشدنی را تشکیل می دهند و حس کردن
فضاهای مسلم یکی از ایجاد مهم سلامتی انسان به شمار می آید

محیط و منظر به عنوان زیبا شناسی
این دیدگاه تاکید اصلی را بر کیفیت هنری، سیمای محیط و منظر دارد
در این دیدگاه سایر نگرشها به محیط و منظر که به معنی یا رابطه آن با ارزشها، کاربری یا جنبه های
اقتصادی آن توجه دارند در نظر گرفته شوند بلکه تنها به محیط و منظر مانند منظر بصری توجه می شود
این دیدگاه ذهنی نسبت به محیط و منظر است که می گوید حقیقت و زیبایی تجربه شدنی و درونی نویسنده بلکه
فرمان زیباشناسی بوده که فکری و ذهنی هستند

فرایند محیط و منظر

عوامل بوم شناختی

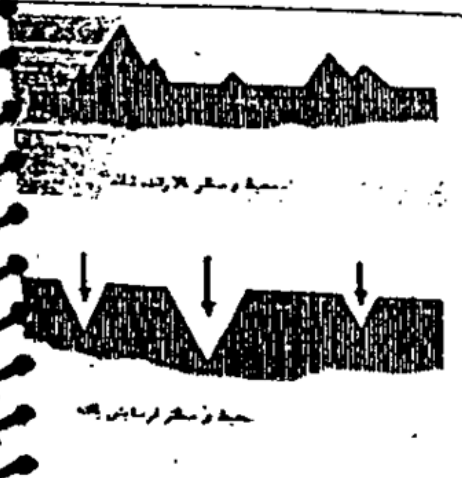
محیط و منظر در طول زمان در واکنش به عوامل بوم شناختی شکل می گیرند که عبارتند از
فرایند زمین شناسی که شامل فرایندهای شکل گیری دلبقات زمین، آب شناسی، یخچالها، پلاد و
موتورنگی است

فرایند خاک سازی

فرایند های زیست شناختی

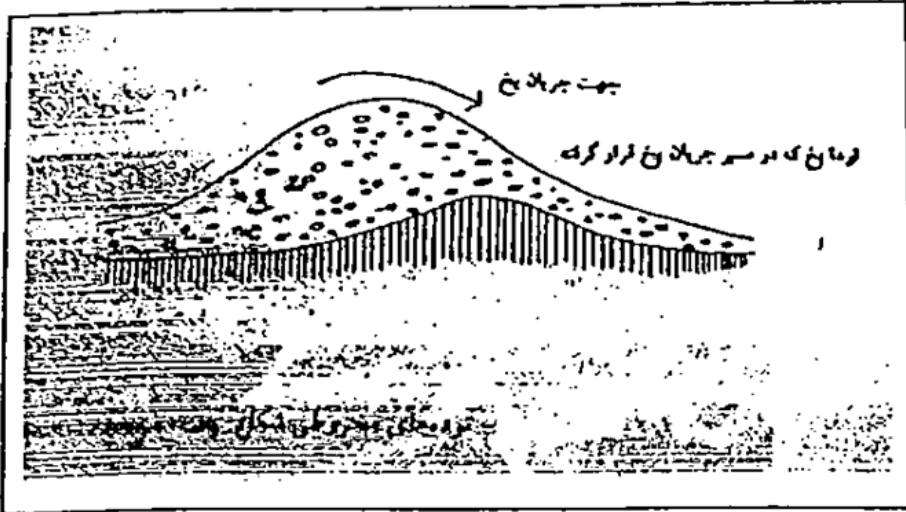
فرایند زمین شناسی

در این فرایند سنگها ساخته شده سپس خرد شده فرسوده و
نه نشین شده تا دوباره به صورت سنگ در آیند
این فرایندها شامل عامل مربوط به صیقلات زمین هستند
که بوسیله تجزیه رادیو اکتیو از درون زمین اثر می
گذران

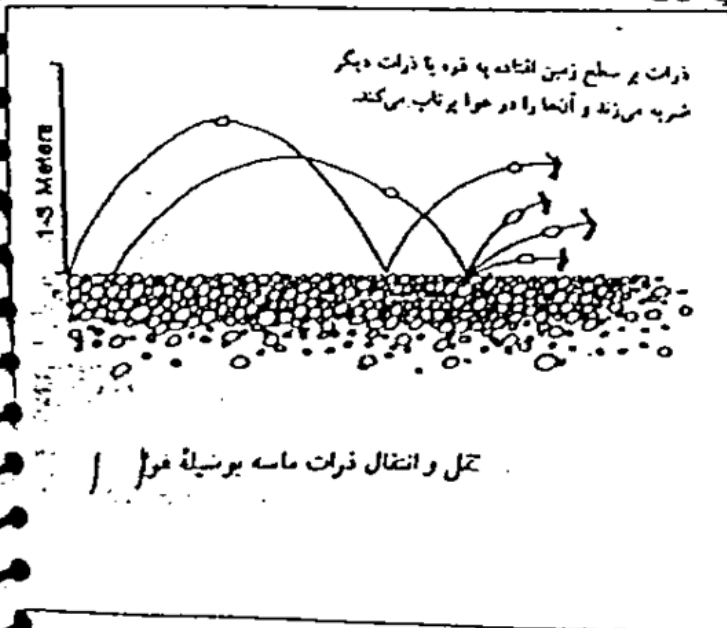
بخچلاها

بخچلاها توده هاي برف و رخچلاهاي سطحي هستند که در طول سال پلزا بوده و در اثر وزن خود به حرکت در مي آيند.
 رخچلاها بسيار سنگينند و توده هاي سنگ هاي کوه را کنده در حالي که حرکت مي کنند آن را از جا در آورده به جاو و اطراف خود مي خلائند.

باد

باد مي تواند باعث جابجايي و ته نشين شدن مواد رسوبي شود.
 فرسایش باد در سنگها زلويه، شکستگی، مسوراخ و ترک ایجاد مي شود که توده هاي شن هاي رولن تپه هاي ميني را به وجود مي آورند.

هوازدگی

هوازدگی لیمی، ترین مکایسم فرسایشی است که شامل هوازدگی مکانیکی یا تلاشی و هوازدگی شیمیایی می شود.
 عوامل هوازدگی فیزیکی عبارتند از:
 • آبسلاط و لغزش سنگها و ترک خوردن آنها به دلیل گرم و سرد شدن هوا.

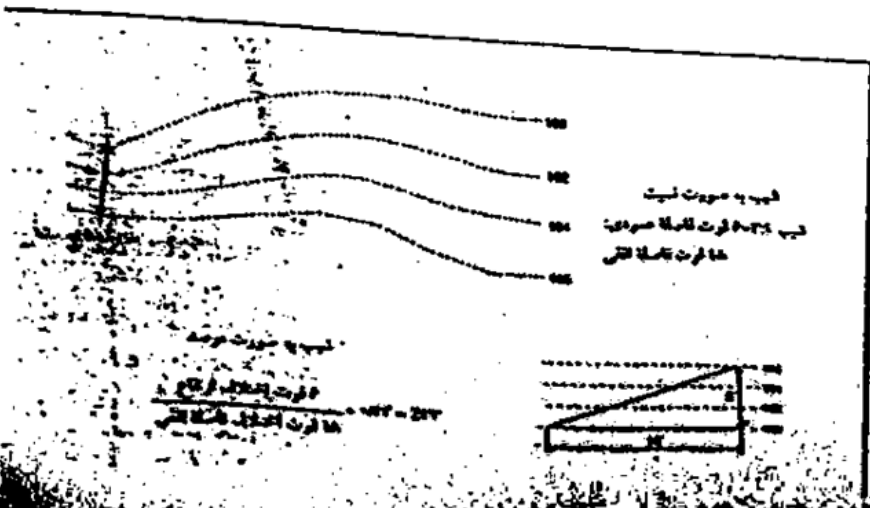
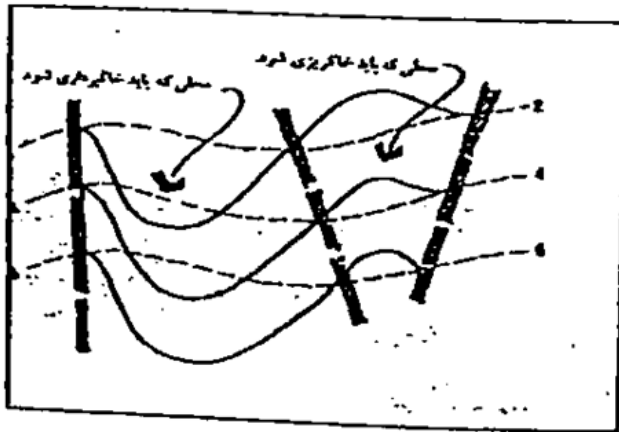
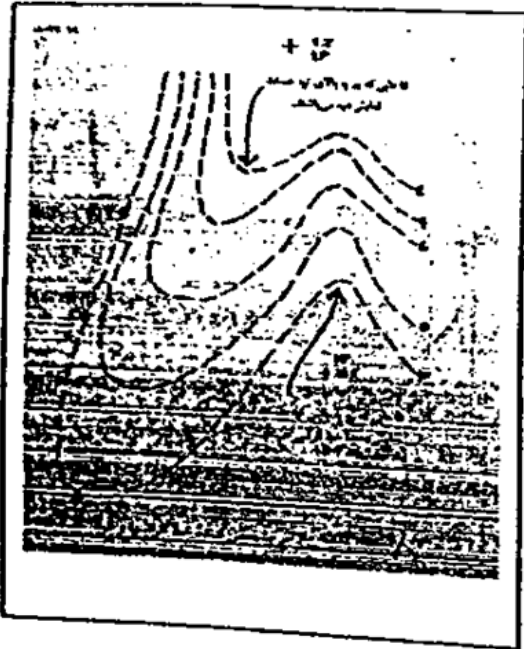
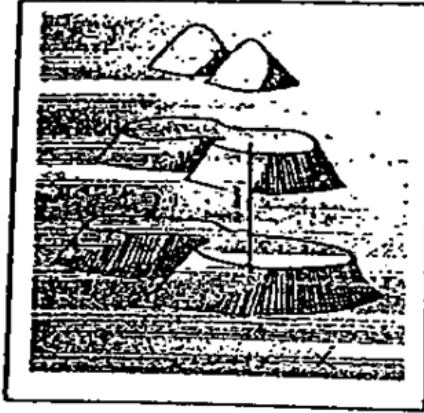
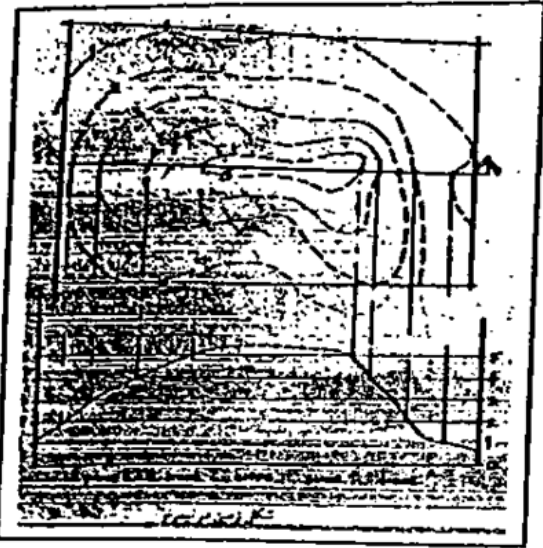
- رشد ویشه گیاهان که باعث خرد شدن سنگها می شود
- وارد شدن آب در منافذ سنگها و یخ زنگی آب که باعث خرد شدن سنگ می شود

عوامل هوازدگی شیمیایی عبارتند از

کجریه شیمیایی مواد در اثر حرارت درون زمین که به جنس مواد درون زمین و طبقات مختلف زمین بستگی دارد

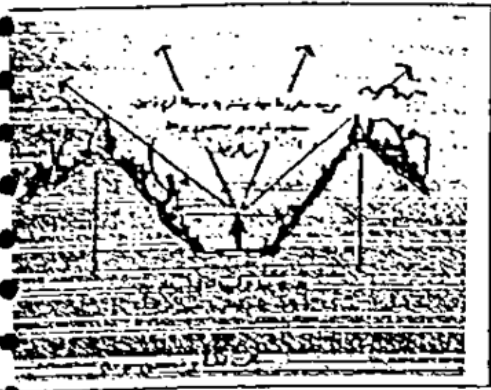
عوامل تاثیر گذار در طراحی منظر زمین و ابرم آن

توپوگرافی
خط رسیها و خط شیب

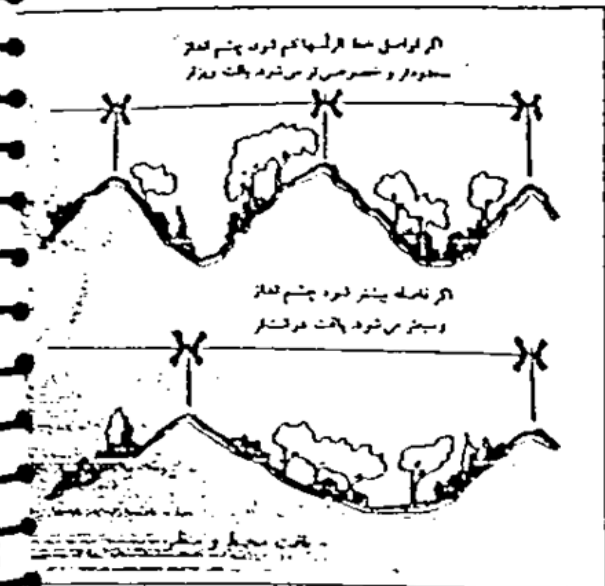
خط الاراس خط لسیب - اقلیم

شکل زمین به صورت حاصل

لکه خط لریها از ارتفاع چشم بالاتر روند فرم زمین جلوی دید را می بندد و فضای محصور شده که در دید قرار دارد میدان دید نامیده می شود هر چه فاصله بین فرمهایی که مرکز رابه وجود می آورند بیشتر شده میدان دید بزرگتر می شود و محیط و منظر وسعت بیشتری می یابند در این حالت مقیاس آن بزرگتر و بافت درشت تر می شود هر چه این فواصل کاهش می یابند فضا کوچکتر شده از لحاظ روانی محفوظتر گشته و خصوصی تر می گردد که بافت ریزتری داشته و فضا کوچکتر و خصوصی تر می شود

فرم زمین و زهکشی

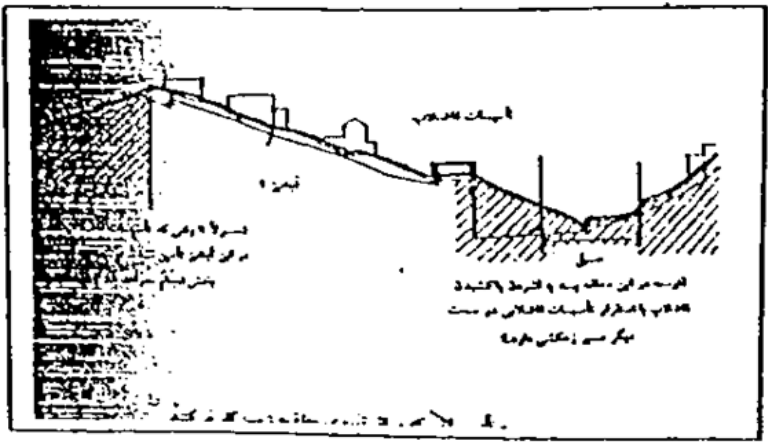
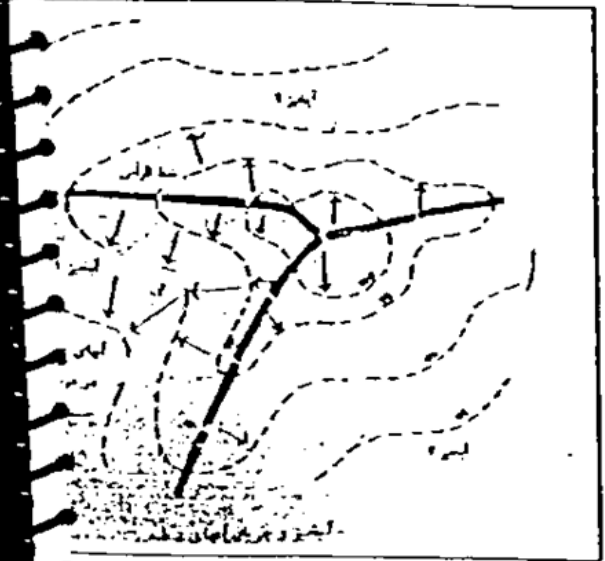

خط لریها تقسیمات توپوگرافی هستند که محیط و منظر را به مناطق زهکشی قسمت می کنند که به آنها لخبیز گفته می شود تمامی لیبی که بر یک طرف خط لریها فرو می ریزد از یک زهکش عبور می کند و لیبی که بر طرف دیگر آن می ریزد از زهکش دیگر می گذرد

تقسیمات لخبیزها یا خط لریها مرزهای طبیعی میستهای هستند که در اثر نیروی جانبی کل می کنند فرم زمین و آسایش

آسایش جسمی است که از ترکیب مناسب حرارت، انرژیهای تابشی، رطوبت و سرعت باد ناشی می شود و بدن انسان این وضعیت را از نظر جسمی مناسب ارزیابی می کند

آسایش معمولاً توده اقلیم تعیین می شود در مقیاس ناحیه ای آن را کلان اقلیم گفته در مقیاس برنانه ریزی اقلیمی به آن میان اقلیم گفته و در مقیاس سایت به آن خرد اقلیم می گویند

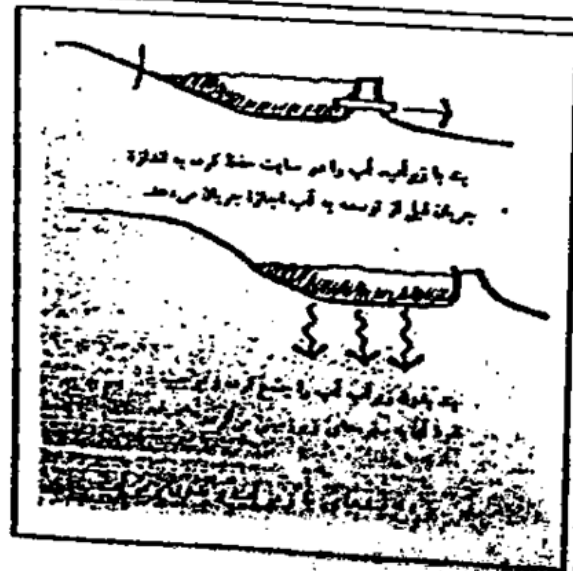
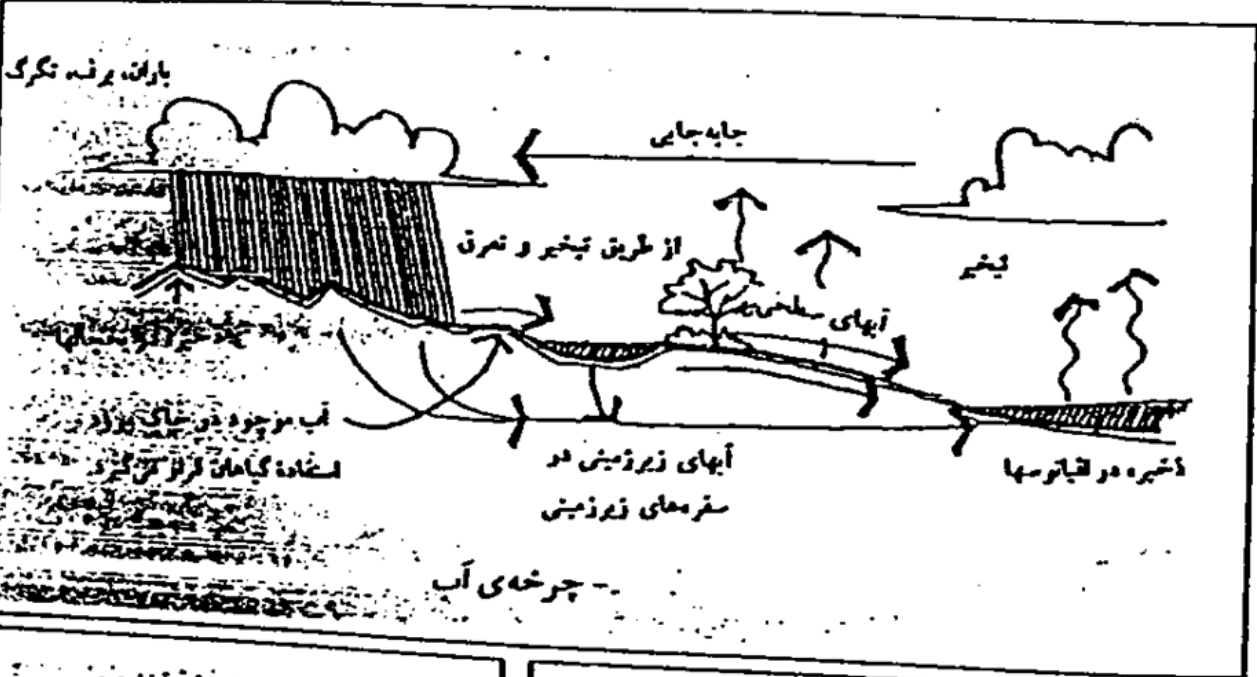

باد و تهوریه
 برجستگیهای سطح زمین به عنوان مانع و نیز تغییر دهنده جهت جریان
 سرعت و وزش باد با توجه به شکل زمین نیز تفاوت خواهد کرد

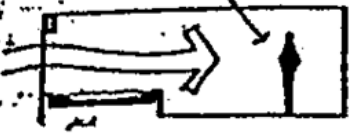
آب

استفاده از آب به صورت

- آب از نظر حرکت: فشارها و غلظتها
- آب به صورت کلیه و فشار: آب مسکن نشان صلح در قلب آبگیر و حوضها
- آب به صورت آیین: استفاده از حجم و سرعت زیاد آب نمایش قدرت خدایی نسبت به جهان است

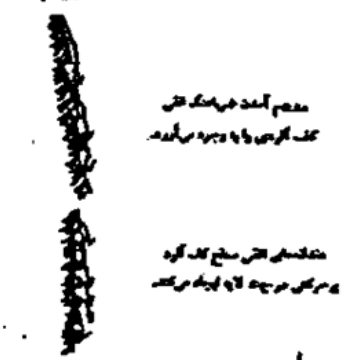
شکل ۲۱-۵: استخرها و حوضکها در طریق آبیاری

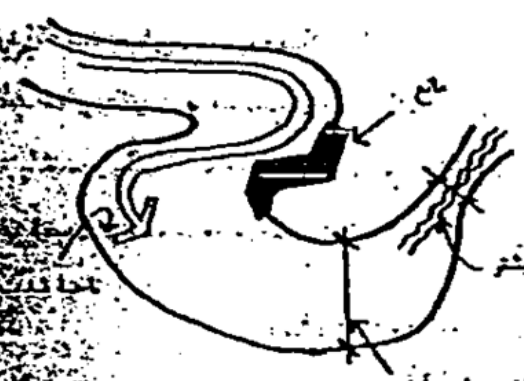
شکل ۲۱-۵: استخرها و حوضکها در طریق آبیاری

شیخ حسن پورانی در سال ۱۳۰۲
در این کتاب روشی را پیشنهاد کرده است

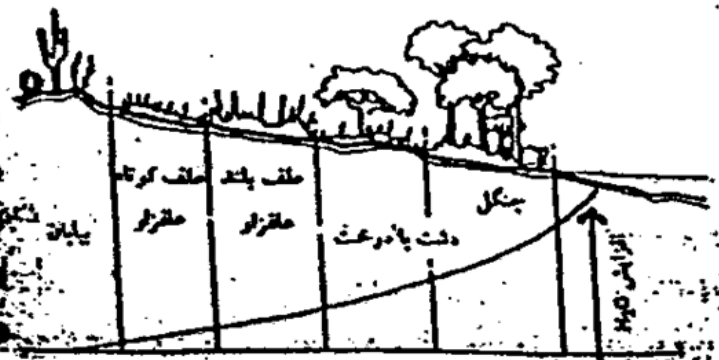
مردم آنجا میگویند که
کاف گریه با و دره را سازد
مکانی که شیخ حسن پورانی
در این کتاب پیشنهاد کرده است
شیخ حسن پورانی در سال ۱۳۰۲
در این کتاب روشی را پیشنهاد کرده است
و این روش را پیشنهاد کرده است

جریان قشره - اشفتگی بیشتر

جریان مسلول و آرام

جریان آب در کانال

مخلف بلند حلقه کوتاه
مخلف کوتاه
مخلف کوتاه

بنگل

دشت پادروخت

ارتفاع ۱۰۰

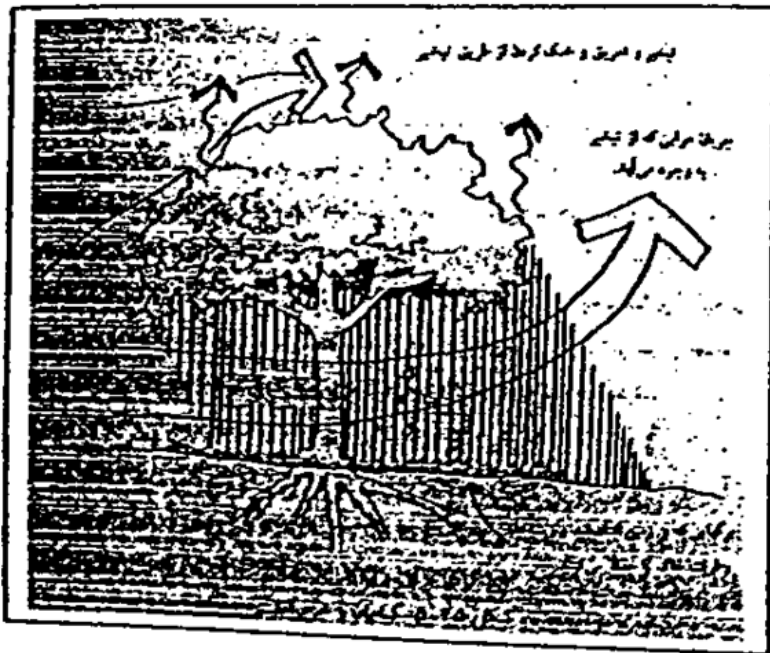
شکل اصلی حیات
شکل های ابتدایی حیات و گیاهان استخری

گیاهان

گیاهان بر نظر فرم و میزان همبستگی میان گیاه و محیط زیست با گذشت زمان طی فرایندی بنام توالی تغییر می کند منظور از توالی طبیعی سوسنه های زمینی به تغییر با توجه به انرژی و منابع موجود در طول زمان است

توالی طبیعی
تغییر سوسنه های زمینی
در طول زمان

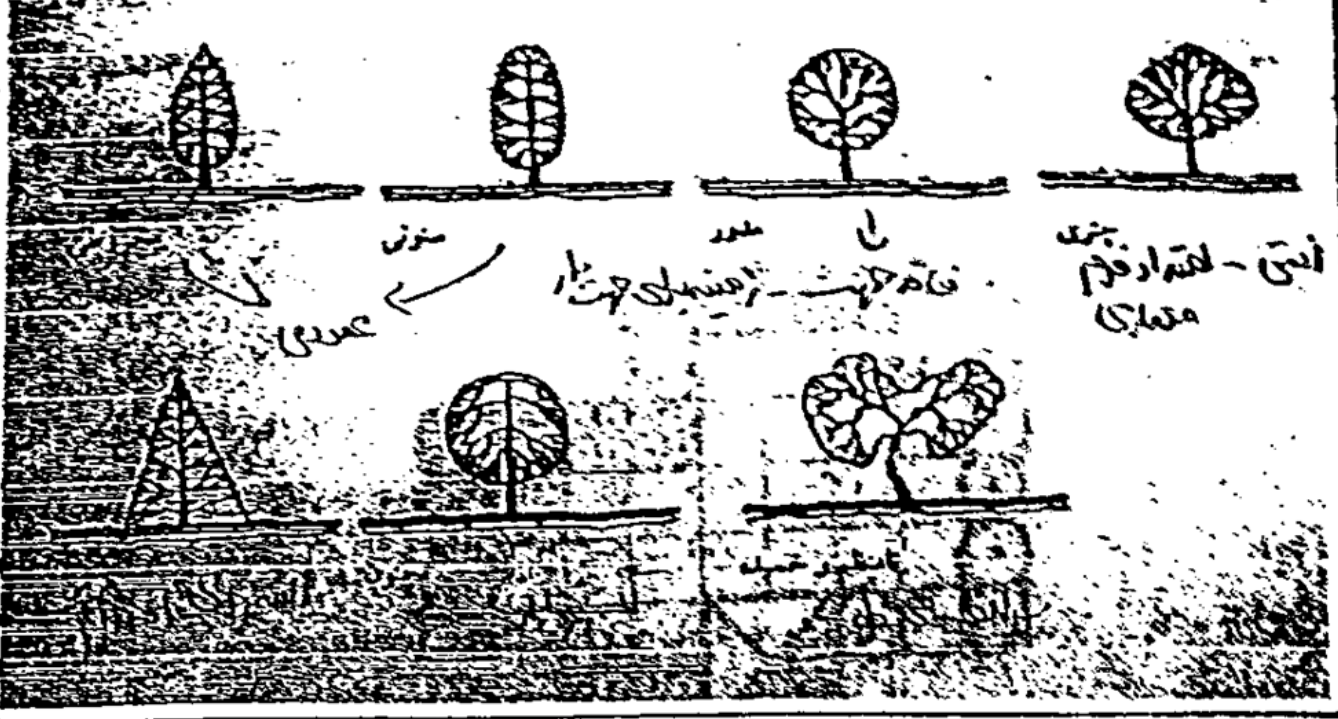

گیاهان و خرد کلیم

نقش گیاهان در طراحی گیاهان مانند درختان بزرگ و متوسط در خرد کلیم نقش تبدیل کننده دارند که در بر فرم خودی با کسی مایل خورشید سایه ایجاد می کنند

فرم گیاهان

- گیاهان مخروطی تاکید بر جهت عمودی به عنوان نقطه کانونی مطرح می شوند
- گیاهان ستونی مانند گیاهان مخروطی هستند
- گیاهان مدور کفد جهت زمینه ای برای فرم های جهت دار هستند
- گیاهان چتری بر جهت افقی تاکید می کنند. استفاده در فضای دایره ای فرم های مدوری
- گیاهان هرمی برای نمایش مستحکم و دو لبه کمر می روند
- درختان میوه ای نمایش بار هستند
- گیاهان بی شکل در اثر شرایط شکل می گیرند

رنگ گیاهان
 گیاهان بارنگهای سبز روشن فضا را با روختن و شاد تر می کنند و گیاهان تیره رنگ فضا را غم انگیز جلوه می دهند

بافت گیاهان
 گیاهان با بافتی درخت به خون کثون دید استفاده شده و بافت ریز به خون پس زمینه استفاده می شود در فضاهای کوچک و تنگ نباید از گیاهان با بافت درخت استفاده کرد چرا که فضا را کوچک جلوه می دهند گیاهان با بافت ریز در فضاهای کوچک استفاده می شوند و باعث می شوند فضا بزرگتر به نظر برسد

• درختان کوچک و گلدان
 این درختان در محیط های کوچک و محدود های صمیمانه بسیار مفیدند زیرا به فضا رنگ و سلیقه داده اند در جایی که فضای کمی است

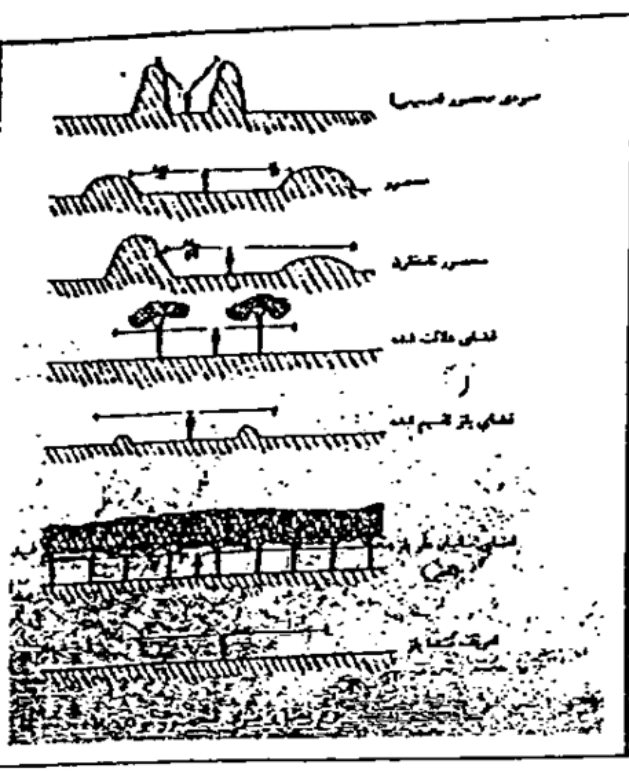
• بوته های بلند
 در فضاهای بزرگ می توانند به خون کثون استفاده شوند یا به صورت پس زمینه استفاده شوند که در جلوی آنها گیاهان کوتاه تر یا مجسمه نمایش داده شود

• بوته های متوسط و کوتاه
 این گیاهان هم اندازه چشم انداز بلند که ایجاد تنش ایجاد می کند این گیاهان برای ایجاد جلای مجزا استفاده می شود

گیاهان پوشاننده
 استفاده

- وحدت بخشی به عناصر مختلف
- آرایش کلیه جزئیات
- ایجاد کثرت و آمیزگی در آرایش

انواع گیاهان
 از نظر میزان استفاده از گیاهان مخصوصی تا استفاده از گیاهان عمومی ماکبر استفاده از نظر جهت می تواند متفاوت باشد

عق فضا
 ترکیب فضا شامل پس زمینه زمينه ميقي و پيش
 زمينه
 زمينه ميقي به عنوان موضوع مطرح مي شود
 با قرار دادن گياهمي يا باغت ريز در پس
 زمينه و گياهمي يا باغت درشت در پيش زمينه
 مي توان عق بصري را افزايش داد
 با قرار دادن گياهمي يا باغت ريز در پيش زمينه و
 گياهمي يا باغت درشت در پس زمينه اثر عق
 بصري فضا كاسته مي شود

بافت
 رنگ
 ارتفاع
 نور

گياهمان و فرم زمين
 كاشتن گياهمان به صورت متراكم در خط لرسها مي تواند بر ارتفاع تكييد كند
 كاشتن گياهمان در گونيه فرم زمين را امتنان مي دهد

- گياهمان برگ ريز
- گياهمان براي تمايش ۴ فصل استفاده مي شود
- سوزني برگ همیشه سبز

این گروه همیشه سبز بوده و به محوطه ثابت و استحكام مي بخشند و غالباً حسن شديد خصوصي بودن را اقا
 مي كند

پهن برگ همیشه سبز
 در طول سال برگهاي خود را حفظ مي كند
 برگهاي تيره رنگ و مات دارند که معمولاً بين گنده رنگهاي زنده تابستان هستند

- مصطح نماختن منظر**
- مؤخرتاده چوب
 - موك غير چقدر سنگ، آجر، فلزات، پلاستيكيها

منابع

- اردان پور، علي رضا (۱۳۶۵)، پژوهشي در شناخت باغ هاي ايران و باغ هاي تاريخي شيراز، چاپ
 اول، نشر فرهنگسرا، تهران.

- باغ شهپر: رايه هاي ايراني يا اروپايي، هنر و مردم، سال ۹، شماره ۲ و ۳، ۴۴، قار، پشت ۱۳۵۶

- بيونيا، محمدكريم (۱۳۷۲)، ((باغهاي ايراني))، مجله آريايي سال چهارم شماره ۱۵، زمستان ۱۳۷۲

- دانشنامه، وختوب ۱۳۶۹، طبس شهري كه بود (باغهاي طبس)، سال ۱۸، ويراث فرهنگي كشور و قضايات
 سروش، تهران، ۱۳۶۹

- گلره، آذره، محمد تقی، مصطفوي، چهار باغ اصفهان، لژوننگ، بهمن (۱۳۲۶)، ص ۱۵۸-ص ۱۷۰

- تراقي، حسن، باغ شاه فين در كاشان، هنر و مردم شماره ۱۴، قار ۱۳۲۲، ص ۳۶-ص ۴۲

- ويغير، دونهاد، باغ هاي ايراني و گوشك هاي آن ترجمه ميسخت صبا (چاپ تهران
 ۱۳۴۸)

بازار با طراحي محيط و منظر نويسنده جان ملك
 شهر همچون چشم آردار نويسنده نام كرتو ترجمه فرزند نوريان

آشنایی با باغ ایرانی

تاریخچه باغ ایرانی

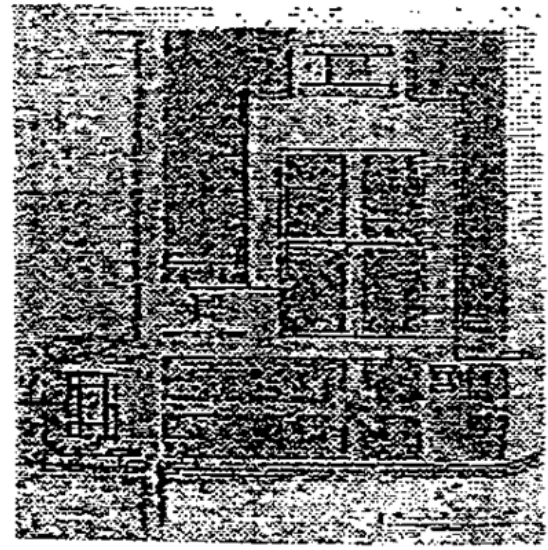
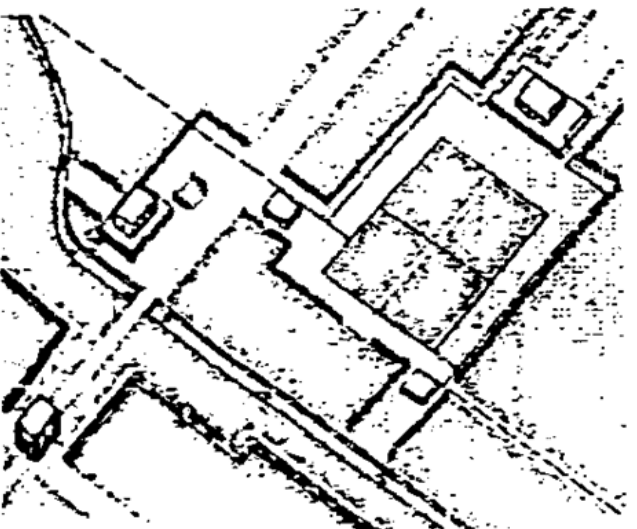
ایرانیها از قدیم آبیاری را به ساختن باغ‌ها و باغچه در حیاطها و دور و بر بناها علاقه خاصی داشتند. شاید خاطره میهن اصلی و خاستگاه قوم آریا منش این علاقه بوده است.

آنها باغچه‌هایی را که در اطراف بنا می‌ساختند (به لره دنه) می‌نامیدند که به معنای پیرامون در یا (دیس) بوده (دیس) یعنی بنا و کسی را که دیس می‌ساخت (دیس) یعنی بنا می‌خواندند.

واژه باغ معادل (پردیس) است که از کلمه (بایری آزا) - به معنی محوطه محصور و مدور، باغ، بوستان ریشه گرفته است که معرب آن (فردوس) می‌باشد. همین لفظ به همراه الهام یونانیان و سپس اروپائیان (در دوره رنسانس) از شیوه باغ ایرانی به آن جا راه یافته و کلمه (Paradise) در زبان انگلیسی و (Paradis) در زبان فرانسه از آن مشتق شده است.

بایری آزا

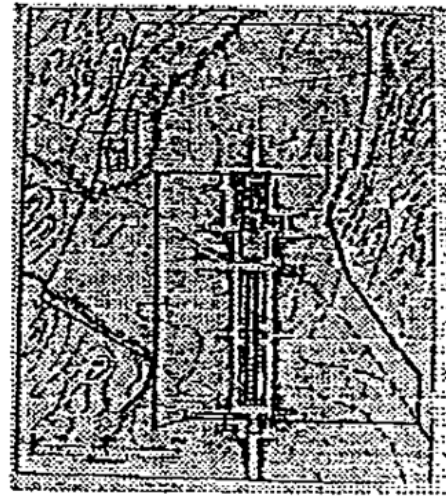
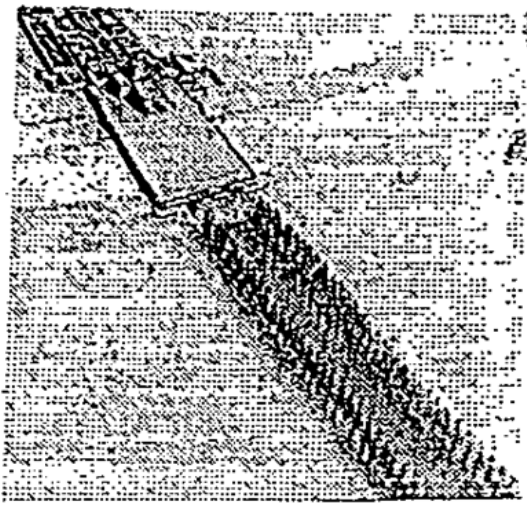
کلمه کهن پارسی

باغ سلطنتی پاسارگاد (که اولین نمونه باغ ایرانی کشف شده قبل از اسلام است) دارای طرح هندسی چهارباغ یا حوضچه‌های سنگی مقسم و آب‌گذرهای سنگی مستقیم در آن مورد استفاده قرار گرفته است. علی‌رغم آنکه شواهد ظاهری نشان‌گر تقسیم باغ به دو قسمت (دو مستطیل) است.

باغ مذکور به گفته استروناخ احتمالاً فقط سه مدخل ورودی داشته (کوشتک A، کوشتک B و کاخ P) که موقعیت متقارنی ندارند و طرح باغ تکامل نیافته‌ای را تشکیل می‌دهند و علی‌رغم نظرات استروناخ می‌توان شباهتی بین اتصال حوضچه‌های سنگی و آب‌گذرهای موجود در این باغ با معنی تمثیلی کاربرد آب در معابد آب از جمله معبد آناهاتا (بلان معبد مربع است) که دارای سه ورودی آب و سنگ چله جنسی سه جهته (ثلاثة نسجه) بوده است ملاحظه کرد.

باغ های ساسانی

□ الگوی طرح چهارباغ در زمان ساسانی نیز ادامه می‌یابد از باغ‌های این دوره می‌توان به باغ خسرو پرویز

اشاره کرد که با الگوی چهارباغ و به صورت متکامل‌تر با معماری صندای شکل گرفته است. دیگر باغ‌های

باغ در دوره اشکانی نیز به دور آتشکده‌ها یا کاخ‌ها در سروستان، طاقستان، بیضاپور و تخت سلیمان بر پا شده‌اند.

الگوی این باغ‌ها طرح چهارباغ بوده (مستطیلی که به چهار قسمت تقسیم شده است) و اصل آن به

روایت‌های دیرینه بر پایه آفرینش چهار قسمتی کیهان می‌باشد. (نمونه باغ خسرو و هواشی کور و کاخ

سروستان)

باغ در دوره اشکانی
سروستان
طاقستان
بیضاپور
تخت سلیمان
کاخ کور و هواشی
آفرینش چهار قسمتی کیهان

□ طرح باغ سازی ساسانی، بر اساس ایجاد بناهای چهار گوش و قصرهایی با باغ‌های محور دار و استفاده از

عنصری چون آبراه‌های بلند و استخر می‌باشد. ترانسپند و کاشت قرینه گیاهان از جمله تکمیل کننده

طرح چهارباغی اولیه است.

باغ‌های بعد از اسلام:

□ باغ‌های ایرانی

□ باغ‌های خارج از ایران

□ باغ‌های خارج از ایران

باغ‌های مغولی در هند

□ فرزندان قدرتمند تیمور رؤیای او را به حد کمال رساندند

□ سنت تفرجگاه‌های سلطنتی با یک یا چند «چهارباغ» در وسط، طی بیش از یک قرن بعد از باغ سازی‌های

شگفت‌انگیز تیمور در سمرقند در تمامی مناطق اسلامی به حیات خود ادامه داد

□ فرزندان او، این هنرپروران ستایش‌انگیز، با پیروی از طرح باغ‌های تیموری، همچنان به ساختن باغ‌های

تزیینی در عرات، مشهد و جاشای دیگر ادامه دادند. شاعرخ و زتش گوهرشاد و عمیقین پسرشان لغ‌بیک

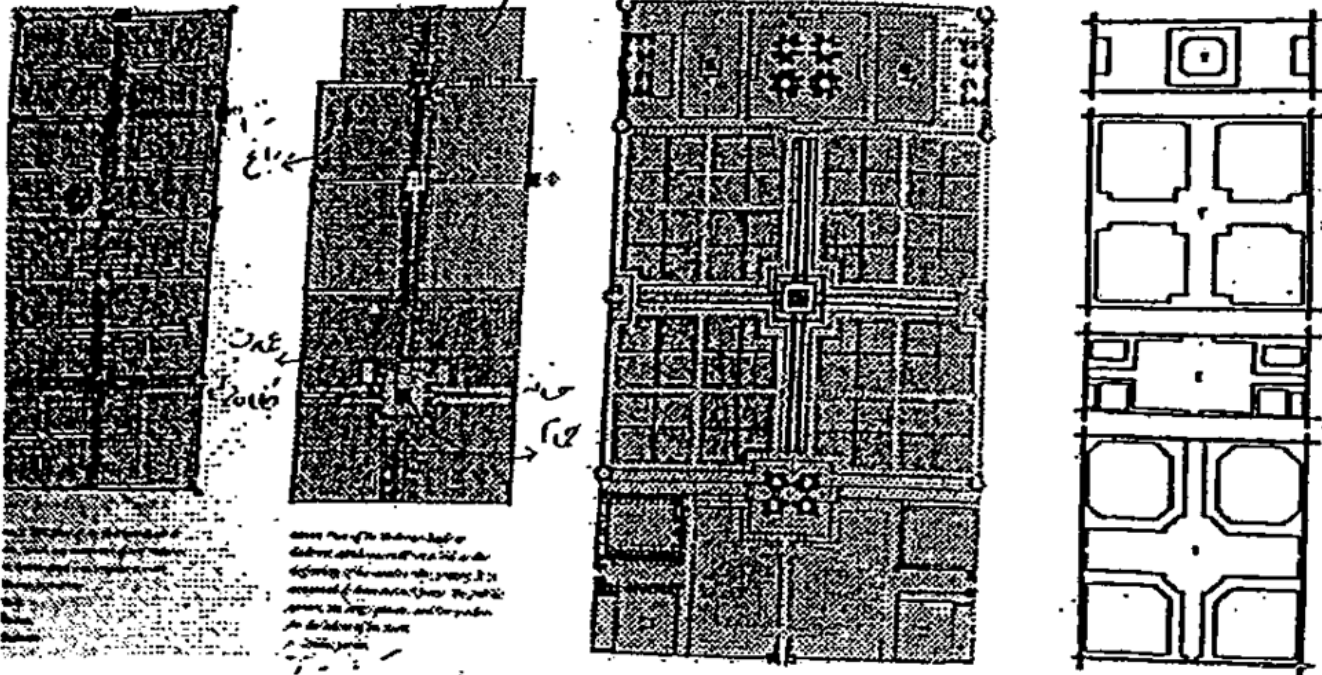
و برادر وی بایسنقر، زیباترین آثار را در معماری اسلامی، نقاشی و هنرهای دیگر به وجود آوردند. جدا از

چهارباغ، که باغ‌های بیرون شهر بودند، نوع دیگری از باغ در قدرون عمارت‌های شهری، مسجدما

سدرستا و جاشای دیگر مانند این‌ها، شکل گرفت و رشد کرد.

پادشاهان مغول به ایجاد باغ‌هایی همت گماردند. که دیگر جای تفریح و تفرج صرف نبودند. این باغ‌ها

شامل عمارت‌های تشریفاتی پویزه آرامگاه‌های نبیال بودند.

شالیمار ۱۷۱۱
از ۱۶۸۶ باغ

شالیمار

باغ تاج محل

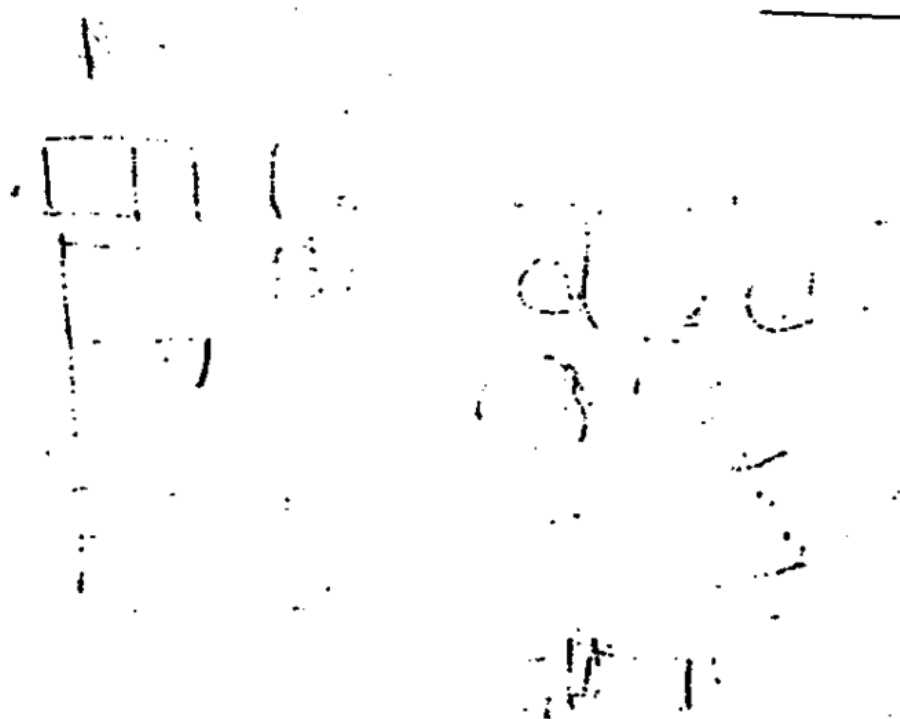
باغ‌های ایرانی جهان اسلام

در زمان عباسیان الگوی چهارباغ ایران الگوی باغ سازی قصرهای سلطنتی شد و از آنجا به سایر سرزمین‌ها اسلامی

تا حتی به باغ‌های اندلسی همراه نیز بسط و گسترش یافت

این الگو عبارت است از طراحی متقارن در طرفین محور مرکزی آب، حضور متناوب آبراهه‌های سنگی که به

موضوعه‌های مشخص می‌ریزند

باغهای داخل ایران

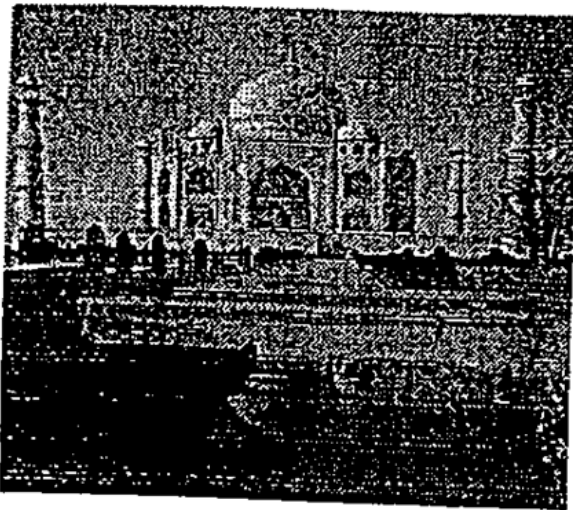
۱- باغهای صفوی تا صفوی

۲- باغهای صفوی تا قاجاری

۳- باغهای قاجاری و متأخر

باغهای مغولی تا دوران صفوی

امیر تیمور در ساختن باغهای شکوهمند مسرتند، پیرو سنت باغ - بهشت بوده است، یعنی باغهای بیرون شهری که اهمیتی به مراتب بیشتر از خود شهر پیدا کردند

گره باغ
↑

باغهای صفوی تا قاجاری

- با به قدرت رسیدن پادشاهان صفوی در قرن پانزدهم، ساکمیت قدرت‌های محلی قبایل گوناگون چادر نشین در تاریخ ایران به پایان رسید. تمرکز قدرت، بنیان‌گذاری ساختارهای شهری سلطنتی را در ایران و در عهد مسلمان امکان‌پذیر ساخت.
 - طرح اندازی بر اساس چهارباغ و ایجاد باغ‌های حول محور اصلی شهر و ایجاد کوچه باغ‌ها و در زمانی که میسر است ایجاد تهرهای شهری (مانند در اصفهان) و حرکت دادن آب در شهر و ایجاد خیابان‌ها و مسیرهای پرسایه مورد توجه می‌باشند.
 - طرح نهادنای جمگاتی مانند باغ‌ها از روی خط‌کشی‌های منظم و سازمان یافته ترسیم شد که ویژگی شهرهای این دوره بود.
 - سنت باغ‌های بسته و محصور در میان دیوارها یا ساختمان باغ‌های تک انتاده در گستره طبیعت انله یافته.
- به عنوان مثال، می‌توان از باغ‌های صفوی در ساسل دریای خزر یاد کرد و یا از باغ‌های ولست میان شهر و بیابان که برای شهر اسلامی بسیار ضروری بودند. مانند باغ غین در کاشان.

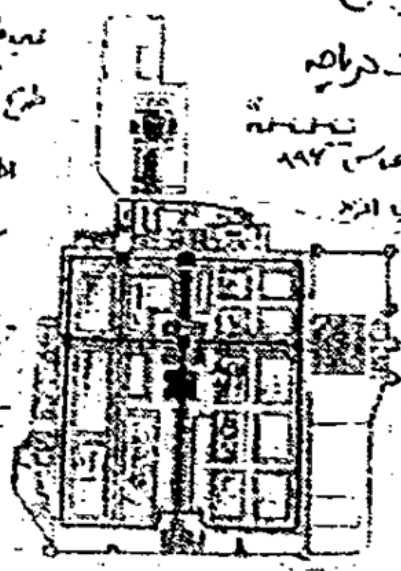
باغ فین کلشان واسطین شهر دیلمان

توسعه و بازسازی باغ فین کلشان در سال ۱۳۵۰

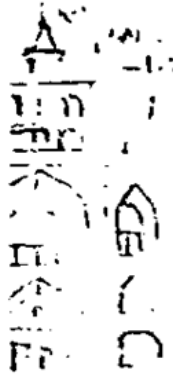
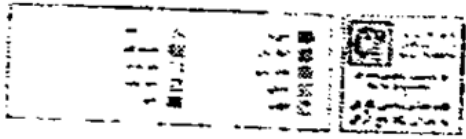
معماری: باغ فین کلشان در سال ۱۳۵۰

دراره های مدرن برای
سازمان و عملیات

توسعه و بازسازی باغ فین کلشان در سال ۱۳۵۰

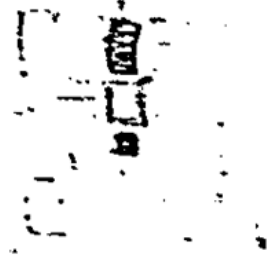
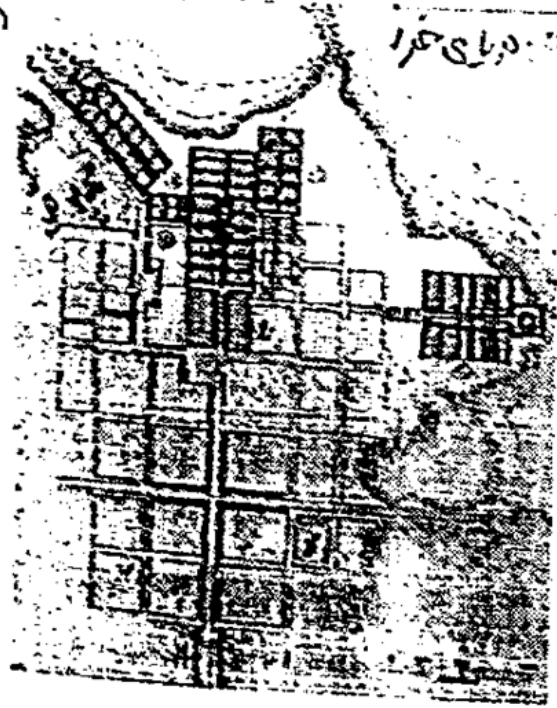

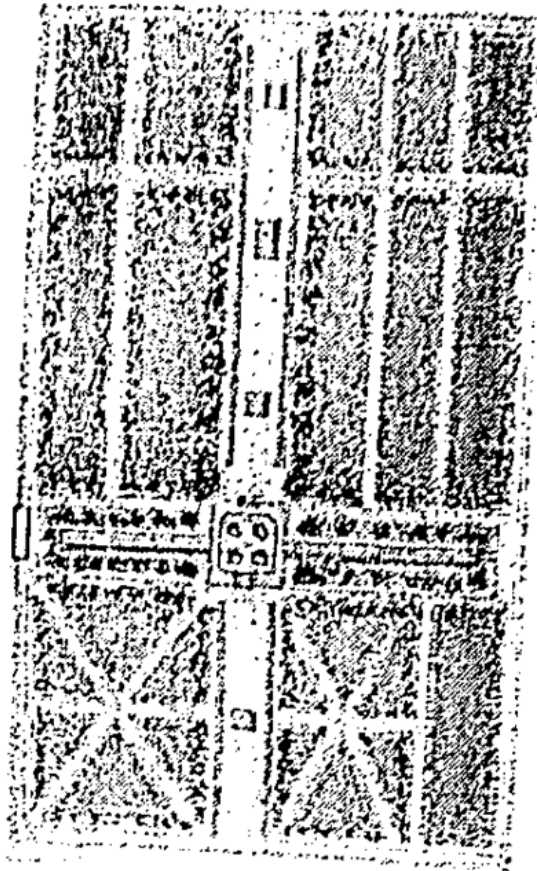
سازمان و عملیات
معماری
باغ فین کلشان
در سال ۱۳۵۰

باغهای شاه عباسی اشرف آباد در سال ۱۳۵۰

- A باغ چهل ستون
- B باغ خلوت
- C باغ شاه زمان
- D باغ تپه
- E باغ چشمه
- F باغ شمال
- G باغ منی آباد

باغ هشت بهشت اصفهان

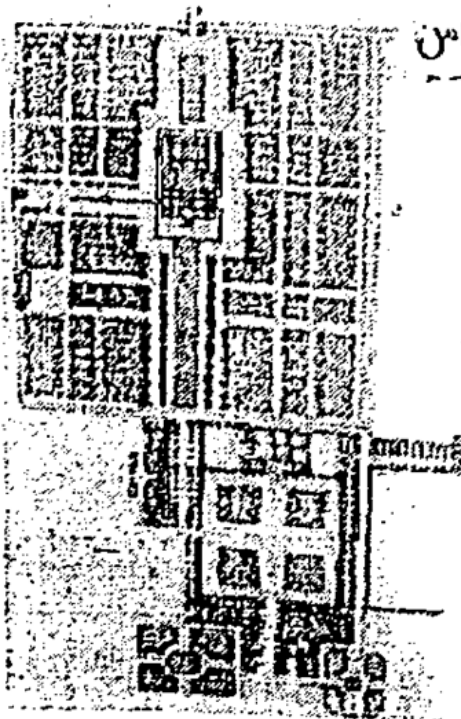
پایین ۱۱ ری

کوشک در وسط و دریا

از راه راست

باغ چهل ستون اصفهان کوشک در وسط

بالا - کوشک هفتگنم - دریا هم بالا و پایین

۴ راه نیست - ۳ راه است

پایین بی ربط

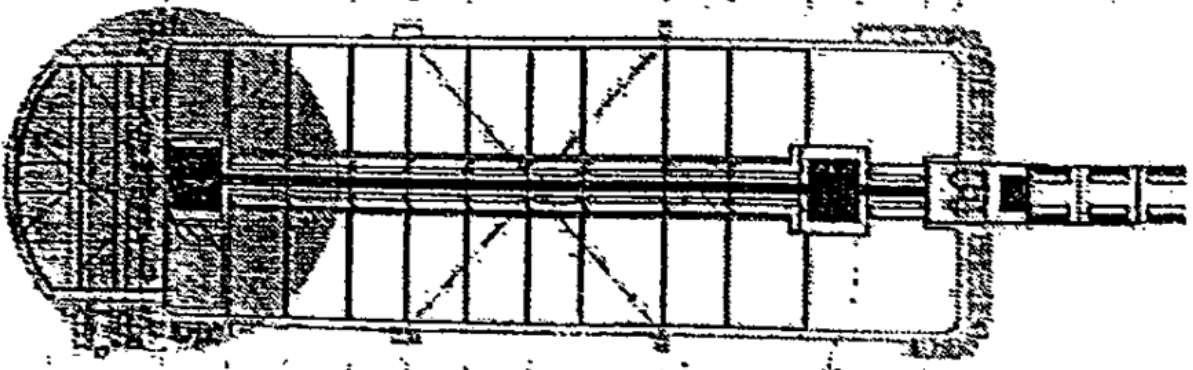

باغهای قاجاری

چه در درون قاجار سبکهای گوناگون معماری پدید آمد اما طرح اصلی باغ و جای آن در شهر و بیرون شهر در آن دوران دستخوش نوآوری چشمگیری نشد در ابتدا از الگوی باغسازی قبلی تبعیت شد اما بعدها با آشنایی با کشورهای اروپایی تپه های کلو حاشیه کاری پانصداد و آرایش گیاهان در باغ سازی وارد شد

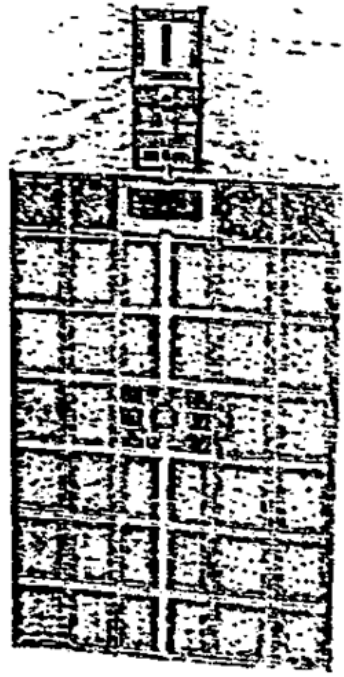
باغ شاهزاده ملکان - تهران - ۱۳۰۰
 منتهی الله ذلک ۱۳۰۰
 ۳ حیات

باغ قصر قاجار تهران

نقشه برداشته کاملاً شطرنجی ۲ راهی

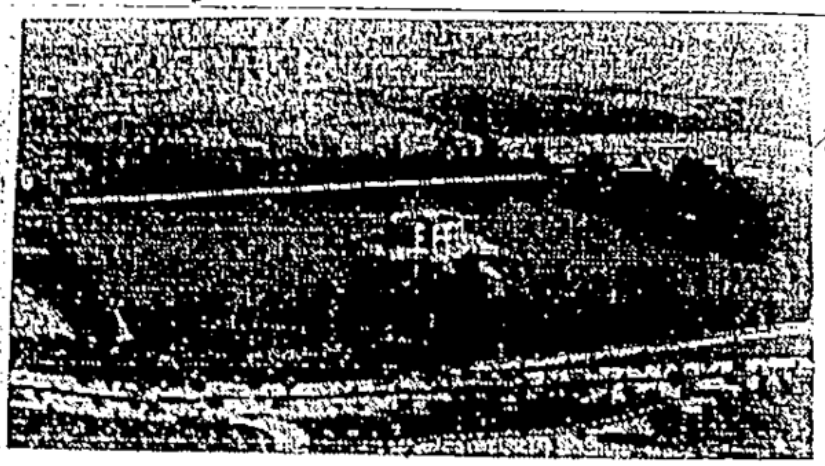
کوچه کورمال

باغ ایل علی قیروز وسط آب - نقطه بین راه به کوشک و سلاطین

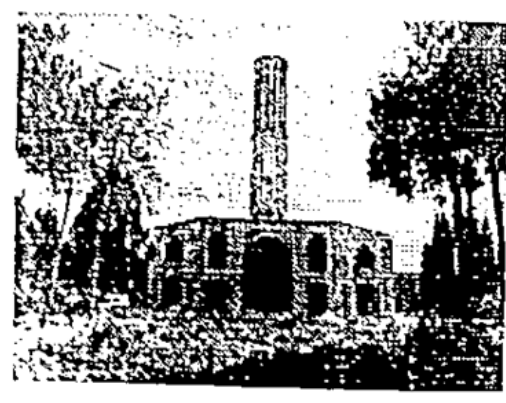
۱۳۰۶

۱۲۵۶

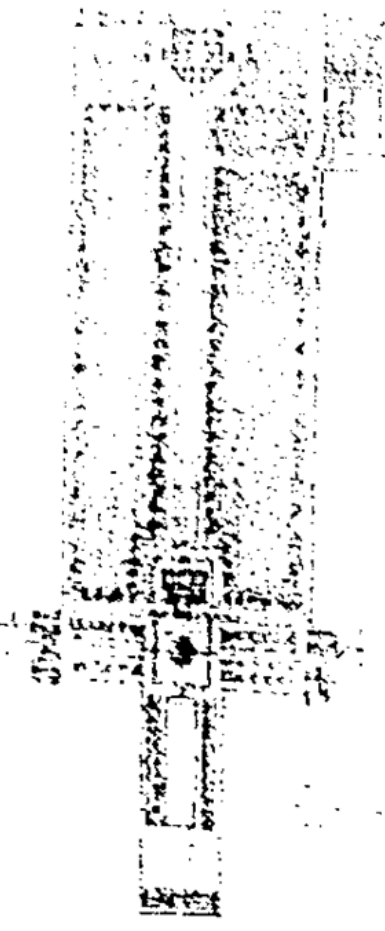

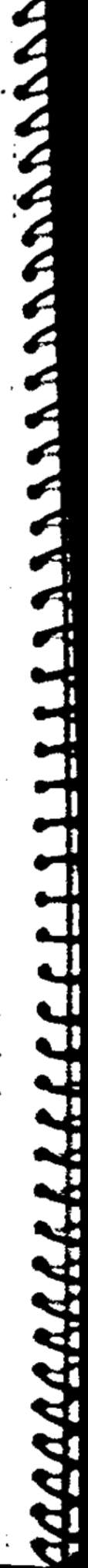
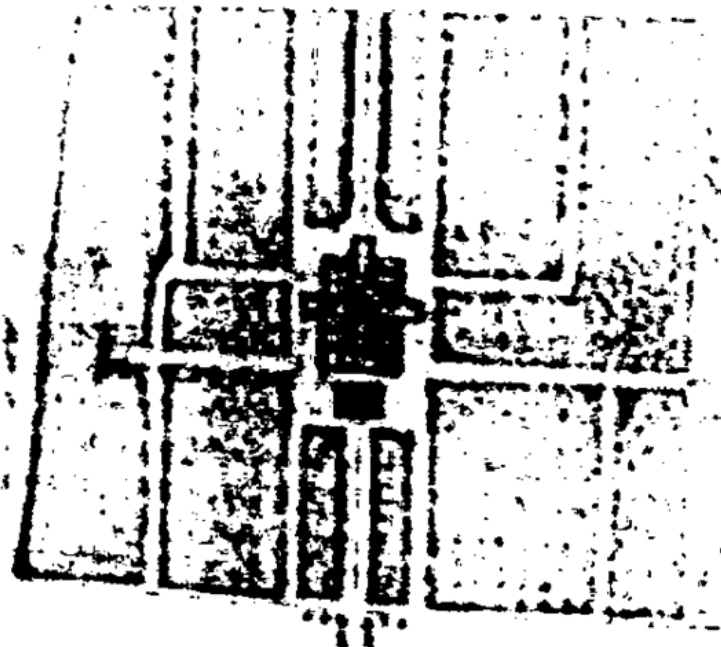
از جنبه
 شکل تزیینات
 در این دوستان
 در همان دو سوره
 تا دهفت کوشک
 در سال ۱۲۰۶
 کوشک در راه

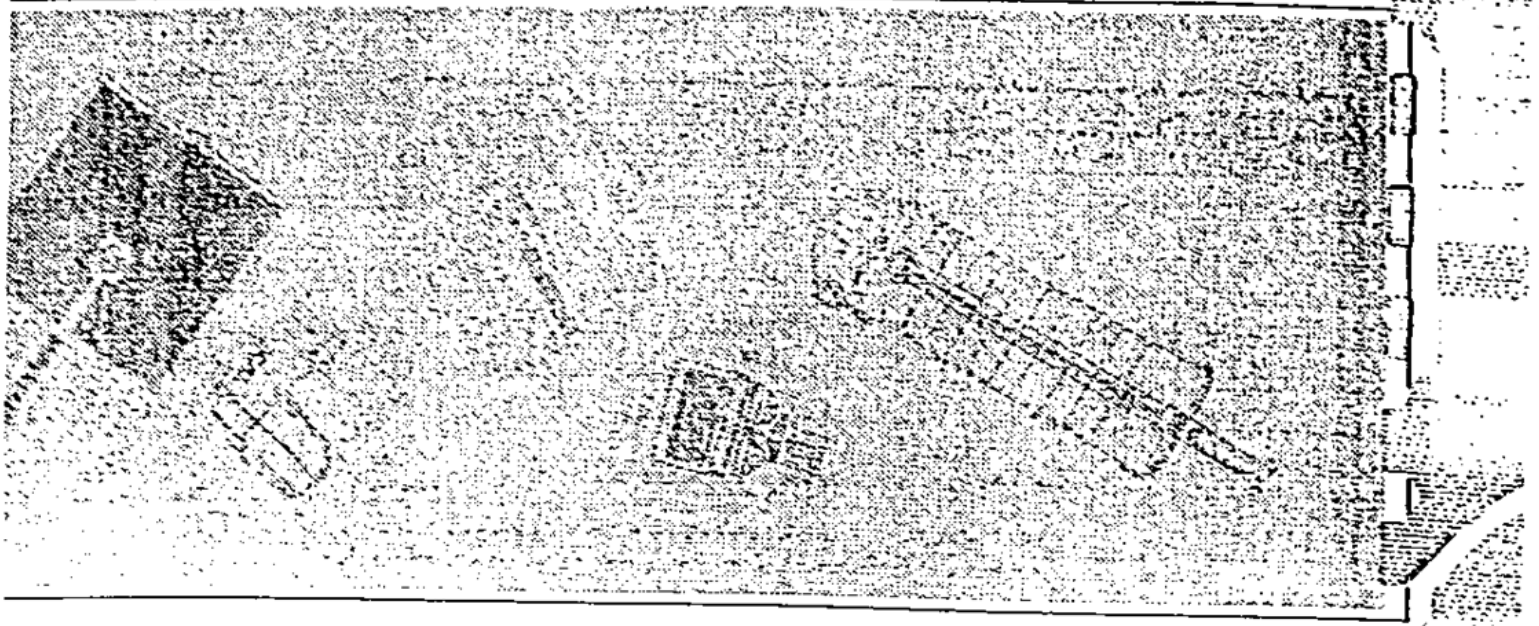
باغ دولت آباد یزد

بدون شطرنجی - بی طرف بودن
 خلی دراز

ویژگی های باغ ایرانی

□ باغ های ایرانی در زمین مسطح بنا می شدند و باغ های دشتی بودند یا در زمین شیب دار، که امکان می داد باغ را با آبشارها و درخت های بیشتر، زیباتر بسازند مثل باغ تاج نظیر باغ شاهزاده ماهان و باغ تحت شیراز که از بین رفته است. یا بعضی باغ های مازندران.

باغ شاهزاده ماهان

□ شیب طبیعی که در اکثر باغ های ایرانی مورد استفاده قرار گرفته موقعیت مناسبی را برای فریبی کوچک در نقطه مرتفع باغ فراهم ساخته است که تمثیلی از معنای فردوس در بهشت می باشد.

کوشک شاهزاده ماهان

□ در باغ ایرانی توجه خاصی به شکل های هندسی می شد و شکل مربع که فاصله بین اجزای باغ را ساده و روشن نشان می داد از اهمیت خاصی برخوردار بود.

اهلب سحر

یکی دیگر از خصوصیات مهم باغ ایرانی نظم دقیق و هندسی در نحوه کاشتن درختان است و برای این منظور هر بخش از باغ که به شکل مربع یا مستطیل است به مربع های کوچک تقسیم و در هر رئس این شبکه مربعی یک درخت که عمر طولانی تر دارد کاشته می شد و سپس این مربع ها به مربع کوچکتر تقسیم و هر رئس آن درختان با عمر متوسط و به همین ترتیب درختان با عمر کوتاه در رئس مربع های میان آنها کاشته می شد.

□ اصل مهم دیگر در باغ سازی ایرانی باز بودن چشم انداز اصلی به شکل مستطیل کشیده بود در این باغ ها در مقابل پناه فضای باز و کشیده ای بود که درست در چشم انداز اصلی واقع می شد در این فضا درختان بلند می نشاندند معمولاً گیاهاتی می کاشتند که زیاد بلند نشود و منظر باز را سد نکند و در همین حال همیشه زیبا باشد گیاه زمینه معمولاً است (پربنجه) بود که حالا جایش را چمن گرفته است.

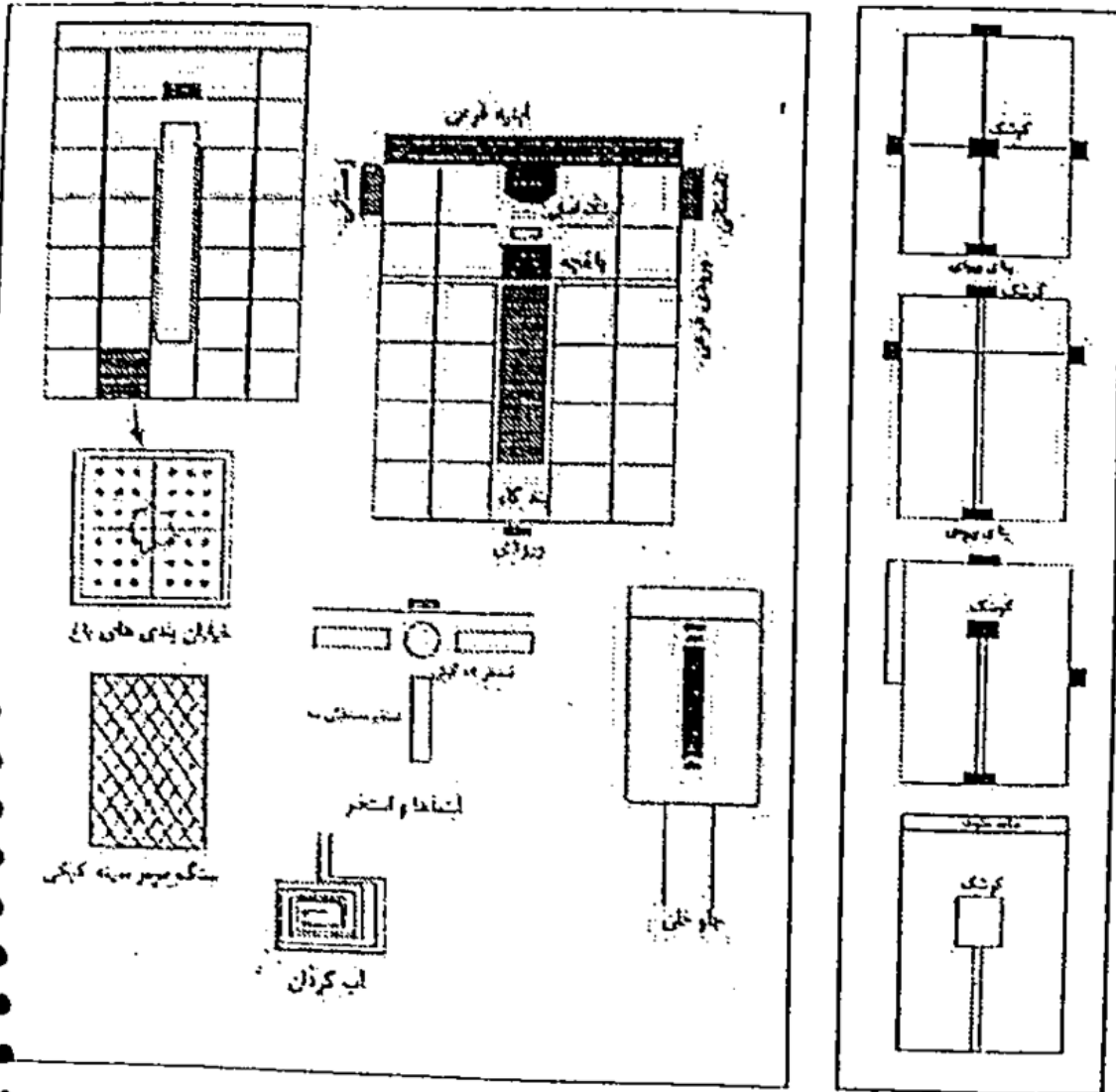
□ به طور خلاصه در هندسه باغ ایرانی دو اصل مهم بودند که کشیدگی در کنار هم و تقسیم باغ به مربع هایی که خود دارای تقسیماتی منظم و مربع شکل بودند.

به طور خلاصه دو هندسه باغ ایرانی

از ترکیب ساده و موزون، رابطه صحیح و استوار، سلسله مراتب حساب شده، منطقی و تفصیلی، نظام هندسی مشخصی
 آسه بندی های منظم، خطوط عمود بر هم، تخت کرسی های چهار ضلعی، تقسیمات متداول

رابطه صحیح و استوار

اجزای باغ ایرانی

اصطلاحات باغ ایرانی

- آسه بندی: محور بندی و رعایت محور
- کرت: زمین قلیل کاشت در باغ
- عیانکرت: کرت اصلی میانی باغ محل کاشت گل و گیاهان کوتاه محل اینما و استخر اصلی
- آسه باغ: محور میانی باغ
- خرفند: مرز برجسته خالی کرت
- فراخجای: میله گاهی که فراختر از گذرگاهها باشد

تزیین
 رابطه صحیح و استوار
 اجزای باغ ایرانی
 تخت کرسی
 پارکیز
 استخر
 آب کزان
 تخت کرسی
 پارکیز
 تخت کرسی
 پارکیز
 تخت کرسی
 پارکیز

بنگاه: فراخجایی در محل تلاقی دو گذر اصلی که گرداگرد آن درختان سایه انداز باشند.

درخت بی بیخ: درخت بی ثمر

سینه کبکی: نوعی تراش سنگ در مسیر آب برای ایجاد صدای آب

خرند: مرز کرتها از آجر به شکل کلاغ بر

میانسرا: حیاط مرکزی

کله بندی: ساختن دیوار حایل در زمین شیبدار

دوغارچه: زمین بغیر مسطح و دارای عوارض طبیعی

افکن: سطوح مستوی حاصل از کله بندی

طارمی: نرده

دارافزین: شبکه چوبی

بیمون: اندازه معین و مشخص

بفشان: جاه کارترین

کله بندی

دیوار حایل در زمین شیبدار

سینه کبکی

آب در باغ

□ یکی از مشخصه های مهم باغ ایرانی، تمایل زیاد به نمایش آب بود چون آب معمولاً خیلی کم و بسیار عزیز بود.

□ نمایش آب توسط سینه کبکی ها که از سنگ مرمر که آن را به شکلی می تراشیدند تا موج ایجاد کند و آب را وقتی که کم است بیشتر نشان دهد.

□ وجود یک (اشترکلو) در باغ فین که آب از آن بیرون می آمد، و از آنجا در حوضهایی در دو طرف بخش می شد و بعد به اینماها و جویهایی می رسید که فواره های متعدد داشتند و بعد از گردش در باغ خارج می شد و به کشتزارها می رفت.

□ اگر باغ مسطح بود، اینماها خیلی کم شیب بودند مثل باغ فین کاشان، و اگر شیبدار بودند مثل باغ شاهرزاده یا باغ تاج نطنز، به صورت آبشار در می آمدند، در این موارد از (سینه کبکی) استفاده می کردند که آب را بیشتر نشان می داد.

اشترکلو
حوض
جوی

گیاهان باغ

اهمیت درخت و گیاهان نزد ایرانیان

احترام و تقدیس درخت از دیرباز در ایران مطرح بوده است.

ایرانیان قدیم همچنین (معتقد به فرشته مقدسی بودند به نام (اورز) که صنم زدن به گل و گیاه، موجب باراجتی و خشم او می شد).

در پیوز باغ در جوار دیوار، مسیر حرکت وجود دارد که در آنجا نیز درختان سایه افکن، و یا سایه افکن دارای اینگونه مانند گردو، به طور ردیفی در کنار نهر قرار می گیرند در محورهای فرعی که محور اصلی را به صورت قائم قطع کرده و مسیرهای بین کرت ها را تشکیل می دهند. نیز درختان سایه افکن به طور ردیفی حضور دارند.

در باغ ایرانی کاشت گیاهان نازم معین خود را دارند. درختان سایه افکن در دو طرف مسیرهای باغ قرار می گیرند که بر مسیرهای محوری، با توجه به اهمیت آن ها و با اتکا به نوع درخت سایه افکن تأکید می گذارند این درختان مواقعی تنها یک نوع درخت می باشند مانند چنار و موغمی دو نوع مانند چنار و سرو.

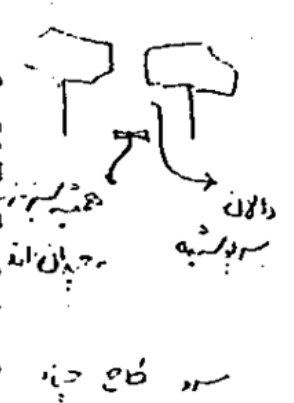
نظام گیاهی

در میان کرت باغ ایرانی معمولاً گیاهانی می کاشند که زیاد بلند نشوند و همیشه سبز و زیبا باشند. اما در دو خیابان دو طرف میان کرت یا اینها، پلان سرپوشیده‌ای از درختان می ساختند.

اگر مقطع طولی خیابان را رسم کنیم، نشان می دهد که در این خیابانها که مثلاً یک سرو، یک کاج و یک چنار به لوبت کاشته می شدند، دالان زیبایی به وجود می آمد که در دو طرف آن معمولاً یک سرو در مقابل سرو، و یک کاج در مقابل کاج و یک چنار در مقابل چنار قرار می گرفت.

کنار دیوار باغ معمولاً جای درختان بی بیخ یعنی سپیدار و کبودار و زبان گنجشک بود و در میان آنها گاه بناب و بنجید در گوشه های باغ و یا جایی که انحنایی بود، درخت انجیر کاشته می شد که در پناه بیشتر، میوه بیشتری می داد. داربست های انگور (انگور سواره) را رو به طرف شرق می زدند.

جایگاه گلها در باغ، پای درختها بود. گلهایی کاشته می شد که خاصیتی داشته باشند؛ هم از عطر آنها استفاده می شد و هم از گلبرگ هایشان حلوا و مربا و چیزهای دیگر درست می کردند و برخی از آنها خاصیت طبیبی هم داشتند.

خصوصیات باغ ایرانی

- ۱- باغ تمثیلی از بهشت (بررسی دیدگاه های انسان در ادیان مختلف از بهشت و نقش آن در شکل گیری باغ ایرانی)
- ۲- حضور و نقش ویژه باغ در محیط کویری.
- ۳- هندسه، باغ ایرانی در مقایسه با معماری حیاط و نظم حاکم بر روح فضا در محیط مصنوع ایرانی.
- ۴- مرکزیت و وحدت در باغ ایرانی.
- ۵- ابعاد تمثیلی، طهارت و جریان (آب) در باغ و تأثیرات روانی و اقلیمی آن.
- ۶- گیاهان باغ، درخت های سایه دار و درخت های میوه دار و حکمت آنها از نظر مناظر و مزایا.
- ۷- ابعاد فرهنگی و اجتماعی در شکل گیری باغ ها.
- ۸- سهم عمده باغ ها در ایجاد فضای سبز، تولید رطوبت، اکسیژن، تنظیم شرایط اقلیمی و کنترل اوضاع جوی.

نظام ساختاری

مهمترین اصل در طرح اندازی باغ ایرانی نظام ساختاری آن است که بر پایه نظم هندسی قرار دارد. باغ ایرانی بر محورهای عمود برهم - محورهای اصلی و محورهای فرعی - تقسیم بندی شده و دیوار مرکزی بیرون آن را احاطه می کند. اقدامات بنایی و ساختمانی در باغ ایرانی علاوه بر ایجاد دیوار مرکب پیرامونی به دیوارک های "سطح شکن" پله ها، سطوح مفروش پیاده راه ها، نهرها، حوض ها و استخر می پردازد که همگی از نظم هندسی با تأیید می کنند و در واقع منظر زمین باغ را به وجود می آورند. فضاهای باغ، یا درخت های بلند سایه افکن تعریف می شوند.

انواع باغها

به غیر از باغ های منفرد، مجموعه باغ ها نیز از نظام ساختاری ویژه خود تبعیت می کنند زمانی که باغ اندر باغ ها مجموعه واحدی را شکل می دهند، در فاصله باغ ها به غیر از دیوار، بناهای مشخصی قرار می گیرند. بنای ورودی اصلی به صورت سردرخته در جلوی باغ بیرونی واقع شده و در انتهای این باغ عمارت بالاخره شکل می گیرد که به باغ دیگری هدایت می کند. معمولاً این باغ "باغ اندرونی" یا "باغ خلوت" نام دارد که پردیس نیز نامیده می شود در صورتی که تسلسل باغ اندر باغ با برداشتن سلسله از از عمارات، جنبه "اندرونی" نداشته باشند. باغ اندر باغ ها همگی باغ های "بیرونی" را شکل می دهند که هیچ کدام آنها به صورت پردیس، تنها متعلق به محارم صاحبخانه اصلی نمی باشد.

زمان دیگر به غیر از باغ های منفرد که در محل های مختلف شهر واقع می شوند، باغ اندر باغ ها به صورت مجموعه ای کامل در گستره شهری در دو جانب محور اصلی شهر قرار گرفته و چهار باغ های معروف را تشکیل می دهند در چهار باغ ها نیز به علاوه بر تسلسل میان اندر باغ ها، خیابان اصلی ارتباط به هر باغ را با سردرخته معینی به وجود می آورد. ردیف های درختان سایه افکن و راهروهای عبوری با نهرهای آب توأم خیابان اصلی و گردشگاه بزرگ شهری را شکل می داده اند.

زمان دیگر به غیر از باغ های منفرد که در محل های مختلف شهر واقع می شوند، باغ اندر باغ ها به صورت مجموعه ای کامل در گستره شهری در دو جانب محور اصلی شهر قرار گرفته و چهار باغ های معروف را تشکیل می دهند در چهار باغ ها نیز به علاوه بر تسلسل میان اندر باغ ها، خیابان اصلی ارتباط به هر باغ را با سردرخته معینی به وجود می آورد.

ردیف های درختان سایه افکن و راهروهای عبوری با نهرهای آب توأم خیابان اصلی و گردشگاه بزرگ شهری را شکل می داده اند.

انواع باغ ایرانی

• خصوصیات کارکردی

- ۱- باغ میوه
- ۲- باغ سکونتگاهی (در محدوده حصار شهر)
- ۳- باغ سکونتگاهی - حکومتی
- ۴- باغ حکومتی (محل زندگی حاکم و بزرگان لشگری و کشوری) مثل مجموعه حکومتی استرآباد
- ۵- باغ مزار: مدفن سلطان محمود در باغ پیروزی از زمان ایلیخانان ساختن این باغ رسم شده است. مزار مصلی در پایین یا قدمگاه نیشابور از این جمله هستند معروفترین باغ مزار تاج محل در هند است.

• خصوصیات کالبدی

- ۱- باغ در محیط های هموار
استفاده از شیب طبیعی زمین، ساختار هندسی مثل باغ فن کلتور ارم شیراز و دولت آباد یزد
- ۲- باغ واقع در روی تپه
مثل باغ تخت شیراز و قصر قاجار تهران

۳- باغ آبی
ساخت آبگیر مصنوعی با استفاده از عوارض طبیعی، زمین، کوشک در میان آب مثل باغ ایل گلی تبریز و چشمه

- ۴- باغ سخانه
علی دامغان